

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 25.09.1998

COM(1998) 537 def.

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE
BEGROTINGSAUTORITEIT OVER DE STAND VAN DE
ALGEMENE-BEGROTINGSGARANTIES
PER 30 JUNI 1998**

Dit verslag heeft betrekking op de stand van de algemene-begrotingsgaranties op de datum van indiening van het verslag.

Het is opgesteld naar aanleiding van de verklaring van de Commissie bij de goedkeuring van GAB nr. 1/91, waarin zij toezegde "tweemaal per jaar aan de Begrotingsautoriteit verslag uit te brengen over de situatie in verband met de begrotingsgaranties en de overeenkomstige risico's".

Dit verslag wordt ingediend overeenkomstig het bepaalde in art. 134 van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen.

De Commissie heeft reeds veertien van dergelijke verslagen bij de Begrotingsautoriteit ingediend.

Dit verslag bestaat uit twee delen en een bijlage:

- 1) Gebeurtenissen sedert het vorige verslag, situatie inzake risico's en toepassing van de begrotingsgarantie.
- 2) Evaluatie van de potentiële risico's: economische en financiële toestand in de derde landen waarop de voornaamste leningsoperaties betrekking hebben.

INHOUD

DEEL ÉÉN GEBEURTENISSEN SEDERT HET VERSLAG VAN 31.12.97, ONTWIKKELING VAN DE SITUATIE INZAKE RISICO'S EN TOEPASSING VAN DE BEGROTINGSGARANTIE.....	5
I. INLEIDING: AARD VAN DE BETROKKEN OPERATIES.....	5
I.A OPERATIES MET EEN MACRO-ECONOMISCH DOEL.....	5
I.B OPERATIES MET EEN MICRO-ECONOMISCH DOEL	5
II. GEBEURTENISSEN SEDERT HET VERSLAG VAN 31.12.1997	5
II.A OEKRAÏNE.....	5
II.B LENINGEN VAN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK TEN BEHOEVE VAN INVESTERINGSPROJECTEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE REPUBLIEK MACEDONIË	6
II.C LENINGEN VAN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK TEN BEHOEVE VAN INVESTERINGSPROJECTEN IN BOSNIË-HERZEGOVINA.....	6
III. DE SITUATIE INZAKE DE RISICO'S	6
III.A UITSTAAND BEDRAG OP DE DATUM VAN INDIENING VAN HET VERSLAG	7
III.B MAXIMAAL JAARLIJKS RISICO VOOR DE GEMEENSCHAPSBEGROTING: UITBETALINGEN OP DE DATUM VAN INDIENING VAN HET VERSLAG	8
III.C THEORETISCH MAXIMAAL JAARLIJKS RISICO VOOR DE GEMEENSCHAPSBEGROTING	9
IV. TOEPASSING VAN DE BEGROTINGSGARANTIE.....	14
IV.A GEBRUIK VAN KASMIJDELEN	14
IV.B GEBRUIK VAN HET GARANTIEFONDS	14
IV.C LAATTIJDIGE AFLOSSINGEN	14
IV.D UITSTAANDE AFLOSSINGEN OP DE VERSLAGDATUM	15
V. ANALYSE VAN HET THEORETISCHE VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM LENINGEN EN GARANTIES TE VERSTREKKEN TEN BEHOEVE VAN DERDE LANDEN	15
VI. RELATIEVE SOLIDITEIT VAN HET GARANTIEFONDS	17
DEEL TWEE BEOORDELING VAN DE POTENTIËLE RISICO'S: ECONOMISCHE EN FINANCIËLE SITUATIE VAN DE DERDE LANDEN DIE DE GROOTSTE LENINGEN HEBBEN ONTVANGEN	19
I. INLEIDING.....	19
II. LANDEN VAN MIDDEN EN OOST-EUROPA.....	19
III. NIEUWE ONAFHANKELIJKE STATEN	26
IV. MEDITERRANE LANDEN	30

BIJLAGE	33
I. VERKLARENDE OPMERKINGEN OVER DE SITUATIE INZAKE DOOR DE COMMUNAUTAIRE BEGROTING GEDEKTE RISICO'S	34
I.A TABELLEN 1 TOT 3.....	34
I.A.1 <i>Maximaal bedrag van de toegestane leningen (tabel 1)</i>	34
I.A.2 <i>Uitstaand bedrag van de verstrekte/opgenomen leningen (tabel 1)</i>	35
I.A.3 <i>Bedrag van de jaarlijkse risico's (tabellen 2 en 3)</i>	35
I.B TABELLEN VAN DE LENINGSOPERATIES MET BEGROTINGSGARANTIE	36
I.C VERWACHTE ONDERTEKENING EN UITBETALING VAN DE EIB-LENINGEN.....	41
I.D WIJZE VAN BETALING VAN DE BEGROTINGSGARANTIE	42
I.D.1 <i>Opgenomen/verstrekte leningen</i>	42
I.D.2 <i>Garanties aan derden</i>	42
II. METHODOLOGISCHE OPMERKINGEN OVER DE ANALYSE VAN HET VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM IN DE PERIODE 1997-1999 AAN DERDE LANDEN LENINGEN TE VERSTREKKEN VOLGENS HET MECHANISME VAN HET .GARANTIEFONDS (TABEL 4)	43
II.A RESERVE VOOR GARANTIES OP LENINGEN AAN EN IN DERDE LANDEN	43
II.B BEREKENING VAN DE VOORZIENING VAN HET GARANTIEFONDS	43
II.C VOORZIENING VAN HET FONDS IN GEVAL VAN GEDEELTELIJKE GARANTIE.....	45
II.D VOORZIENING VAN HET GARANTIEFONDS	45
II.E RUIMTE IN DE RESERVE VOOR GARANTIES.....	45
II.F RESIDUELE LENINGSCAPACITEIT.....	45
III. TABELLEN VAN DE LANDENRISICO-INDICATOREN	46

Deel één

Gebeurtenissen sedert het verslag van 31.12.97, ontwikkeling van de situatie inzake risico's en toepassing van de begrotingsgarantie

I. INLEIDING: AARD VAN DE BETROKKEN OPERATIES

De door de Gemeenschapsbegroting gedekte risico's betreffen uiteenlopende lenings- en garantie-operaties die in twee categorieën kunnen worden ondergebracht: leningen met macro-economisch doel en leningen met micro-economisch doel.

I.A Operaties met een macro-economisch doel

Deze operaties omvatten in de eerste plaats betalingsbalansleningen die bestemd zijn voor Lid-Staten of derde landen, en waaraan precieze economische voorwaarden en verbintenissen worden gekoppeld.

Tot deze categorie behoort ook de lening van 1.250 miljoen ecu voor het financieren van de invoer van landbouwproducten en levensmiddelen in de voormalige Sovjet-Unie, want het met deze operatie samenhangende risico wordt grotendeels bepaald door de macro-economische en politieke ontwikkeling van de begunstigde landen.

I.B Operaties met een micro-economisch doel

Dit zijn leningen voor de financiering van projecten die over een lange periode moeten worden afgelost met de verwachte opbrengst van de projecten, die doorgaans worden toegekend aan ondernemingen, financiële instellingen of derde landen en die niet alleen door de garantie van de Gemeenschap maar ook door de gebruikelijke bankgaranties worden gedekt.

Het betreft hier de Euratom- en NCI-leningen in de Lid-Staten en de leningen van Euratom en de EIB buiten de Gemeenschap (Middellandse-Zeegebied, Midden- en Oost-Europa, bepaalde derde landen - ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika en Azië, en Zuid-Afrika).

II. GEBEURTENISSEN SEDERT HET VERSLAG VAN 31.12.1997

De voornaamste gebeurtenissen in de loop van het eerste halfjaar 1998 waren de volgende:

II.A Oekraïne

In het kader van een algemeen programma voor steunverlening aan Oekraïne heeft de Commissie op 12 november 1997 een voorstel voor een besluit van de Raad ingediend tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan Oekraïne ten belope van 150 miljoen ecu in de vorm van een lening met een maximumlooptijd van 10 jaar. Op

de datum van indiening van het verslag had de Raad nog geen enkel formeel besluit genomen.

II.B Leningen van de Europese Investeringsbank ten behoeve van investeringsprojecten in de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

Op 13 januari 1998 heeft de Commissie een voorstel voor een besluit van de Raad ingediend betreffende de toekenning van een communautaire garantie ten belope van 70 % voor leningen ten behoeve van investeringsprojecten in de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië. Deze garantie is beperkt tot een totaal maximum van 150 miljoen ecu die moeten worden toegekend van 1998 tot 31 december 2000. De Raad heeft op 19 mei 1998 besloten de communautaire garantie voor deze lening toe te kennen.

Door dit besluit worden de middelen van de nieuwe aan de EIB verstrekte opdrachten op een totaal bedrag van 7.255 miljoen ecu gebracht. Het toepasbare garantiesysteem is dat wat is vastgesteld in het kader van het besluit van 14 april 1997, en de modaliteiten zijn vastgelegd in het op 25 en 29 juli 1997 tussen de Bank en de Commissie ondertekende waarborgcontract.

II.C Leningen van de Europese Investeringsbank ten behoeve van investeringsprojecten in Bosnië-Herzegovina

Op 18 mei 1998 heeft de Commissie een voorstel voor een besluit van de Raad ingediend tot toekenning van een communautaire garantie voor leningen ten behoeve van investeringsprojecten in Bosnië-Herzegovina. Deze garantie is beperkt tot een totaal maximum van 100 miljoen ecu die gedurende een periode van twee jaar moeten worden toegekend. Op de datum van indiening van het verslag had de Raad nog geen enkel formeel besluit genomen.

III. DE SITUATIE INZAKE DE RISICO'S

De risico's voor de Gemeenschapsbegroting kunnen aan de hand van twee criteria worden beoordeeld:

- het vaak door de banken gehanteerde criterium van de totale, op een bepaalde datum uitstaande hoofdsom van de betrokken operaties;
- het meer specifiek budgettaire criterium van het maximale risico van uitbetaling voor de Gemeenschapsbegroting van elk jaar.

Dit laatste criterium werd zelf op twee wijzen toegepast:

- alleen op de uitbetalingen tot en met de datum van indiening van het verslag, wat het minimumrisico voor de Gemeenschap vormt bij afwezigheid van vervroegde aflossingen. De betrokken situatie is beschreven in de hierna volgende tabel 2;
- in prospectieve zin, op alle operaties ten aanzien waarvan de Raad een besluit heeft genomen of de Commissie een voorstel heeft ingediend, ten einde de weerslag ervan op de toekomstige begrotingen te ramen, hetgeen het maximumrisico voor de Gemeenschap vormt in de veronderstelling dat de voorstellen van de Commissie worden aanvaard. De betrokken situatie wordt beschreven in de hierna volgende tabel 3.

In dit laatste geval is het mogelijk een orde van grootte van de ontwikkeling van de met de lopende voorstellen samenhangende risico's te geven. Uiteraard dient hierbij evenwel een aantal veronderstellingen te worden gemaakt over de data van uitbetaling en de aflossingsvoorwaarden, waarvan de bijzonderheden in de bijlage zijn opgenomen, alsook over de rentevoeten¹ en de wisselkoersen².

De uitkomsten zijn weergegeven in de tabellen 1 tot en met 3, waarin ten aanzien van het risico onderscheid is gemaakt naar landen in en landen buiten de Gemeenschap.

Voorts kan worden opgemerkt dat de in de tabellen genoemde totale bedragen risico's van uiteenlopende aard dekken: lening aan één enkel land wanneer het gaat om macrofinanciële bijstand, leningen voor projecten die door de leningnemers worden gegarandeerd in het geval van NCI- of EIB-leningen bijvoorbeeld.

In de volgende analyse wordt onderscheid gemaakt tussen het totale risico, het risico op operaties in de Lid-Staten en het risico op operaties in derde landen.

III.A Uitstaand bedrag op de datum van indiening van het verslag

De situatie van het uitstaand bedrag is beschreven in tabel 1.

Het totale risico beloopt 11.821 miljoen ecu op de datum van de indiening van het verslag, tegen 12.171 miljoen ecu aan het einde van het voorbije halfjaar, wat neerkomt op een daling met 2,9 %³.

¹ De toegepaste hypothese is die van een gemiddelde rentevoet van 10 % voor EIB-leningen. Voor opgenomen en verstrekte leningen wordt een gemiddelde rentevoet van 4,4 % toegepast.

² Voor leningen in andere valuta's dan de ecu zijn de toegepaste wisselkoersen die van 30.06.1998.

³ Een gedeelte van de evolutie van het uitstaande bedrag in de loop van het voorbije halfjaar kan worden verklaard door de wisselkoersschommelingen voor de leningen in andere valuta's dan de ecu.

De onderstaande tabel bevat de operaties die van invloed zijn geweest op de ontwikkeling van het uitstaande bedrag sedert het vorige verslag.

	in miljoen ecu
Uitstaand bedrag op 31.12.97	12.171
Aflossingen van de leningen	
Betalingsbalans : Griekenland	- 500,00
Euratom	- 89,4
NCI	- 22,1
Financiële bijstand	- 620,00
Ex-USSR	- 113,31
EIB	- 175,00
Schommeling van de wisselkoers van de overige valuta's ten opzichte van de ecu	- 28,19
Uitbetalingen van de leningen	
Financiële bijstand	+ 140,00
EIB	+ 1.058,00
Uitstaand bedrag op 30.06.98	11.821

Het uitstaande bedrag in hoofdsom van de operaties ten gunste van de Lid-Staten beloopt 3.861 miljoen ecu op de datum van indiening van het verslag, hetgeen 14,1 % minder is dan op 31.12.1997.

Deze vermindering is vooral toe te schrijven aan de aflossingen van de leningen voor de betalingsbalans van Griekenland en Euratom- en NCI-leningen ten belope van 611,5 miljoen ecu.

Bij de leningsoperatie voor de betalingsbalans van Italië blijft het uitstaande bedrag gehandhaafd op het niveau van het vorige halfjaar.

Wat de risico's met betrekking tot derde landen betreft, bedroeg het uitstaande bedrag in hoofdsom op de datum van indiening van het verslag 7.960 miljoen ecu, hetgeen 3,73 % meer is dan in het vorige halfjaar.

III.B Maximaal jaarlijks risico voor de Gemeenschapsbegroting: uitbetalingen op de datum van indiening van het verslag ⁴

De situatie is weergegeven in tabel 2.

⁴ Op de datum van indiening van het verslag beloopt het residueel risico voor het jaar 1998 in tabel 2 1.882,5 miljoen ecu, rekening houdend met de in de loop van het eerste halfjaar 1998 verrichte aflossingen.

Het jaarlijkse totale risico, dat in 1998 3.289 miljoen ecu beloopt, stijgt en zal in 2000 ongeveer 3.746 miljoen ecu bereiken, terwijl zich in 1999 een bijzondere situatie zal voordoen als gevolg van het ontbreken van vervaldagen voor aflossingen van betalingsbalansleningen aan de Lid-Staten en het aflopen van de aflossingen in 1998 van de leningen aan Hongarije, de Tsjechische en de Slowaakse Republiek en de lening van 290 miljoen ecu aan Bulgarije.

- Het bedrag dat met de operaties betreffende de Lid-Staten samenhangt, beloopt 1.967 miljoen ecu voor 1998. Dit cijfer volgt het tempo van de aflossingen van de hoofdsom van de betalingsbalansleningen aan Griekenland en Italië. In 2000 bereikt het risico 2.734 miljoen ecu, d.i. de laatste aflossing van de lening aan Italië.
- Het risico betreffende derde landen beloopt in 1998 1.323 miljoen ecu, gezien de vervaldagen met betrekking tot de volgende hoofdsommen:
 - 100 miljoen ecu voor Hongarije,
 - 123 miljoen ecu voor de Tsjechische Republiek,
 - 62 miljoen ecu voor de Slowaakse Republiek,
 - 150 miljoen ecu voor Bulgarije,
 - 185 miljoen ecu voor Roemenië,
 - 288 miljoen ecu voor de EIB-leningen.

Vanaf 1999 volgt een daling van de aflossingen van de hoofdsom van de opgenomen en verstrekte leningen. Hierdoor neemt het risico op leningen aan derde landen af tot gemiddeld 954 miljoen ecu in de periode 1999-2006.

III.C Theoretisch maximaal jaarlijks risico voor de Gemeenschapsbegroting⁵

De situatie is weergegeven in tabel 3.

Dit risico beloopt in 1998 3.403 miljoen ecu en stijgt tot 4.270 miljoen ecu in het jaar 2000, waarna het vervolgens tot gemiddeld 2.536 miljoen ecu stabiliseert van 2.001 tot en met 2.006 (in 1999 beloopt het risico 1.557 miljoen ecu).

De evolutie van het maximale risico betreffende de Lid-Staten is zeer goed vergelijkbaar met die van tabel 2 tot in het jaar 2000, wanneer het risico 2.734 miljoen ecu zal bereiken.

⁵ Op de datum van indiening van het verslag beloopt het residueel risico voor het jaar 1998 in tabel 3 1.996.5 miljoen ecu, rekening houdend met de in de loop van het eerste halfjaar 1998 verrichte aflossingen.

- Het risico betreffende derde landen stijgt van 1.436 miljoen ecu in 1998 tot 1.278 miljoen ecu in 1999. Er kan een toeneming van het risico vanaf 2000 tot in 2006 met gemiddeld 11 % per jaar worden vastgesteld.

TABEL 1

UITSTAANDE BEDRAGEN IN HOOFDSOM VAN DE GARANTIES OP TOEGESTANE OPERATIES
(In miljoen ecu)

Betrokken operaties	Toegestaan maximumbedrag	Uitstaand bedrag in hoofdsom op 31.12.97	Uitstaand bedrag in hoofdsom op 30.06.98	Nog uit te betalen op 30.06.98
LIDSTATEN				
A. Betalingsbalansen	14000			
1. Griekenland(*)		500	0	0
2. Italië		3448	3447	0
B. Overige				
3. Euratom	4000	118	29	0
4. NCI en NCI aardbevingen	6830	219	195	0
5. EIB/Middellandse Zee Spanje, Griekenland, Portugal	1500	212	191	0
TOTAAL LIDSTATEN	26330	4497	3861	0
DERDE LANDEN				
A. Financiële bijstand				
1. Hongarije(*)	180	100	0	0
2. Tsjechische Republiek(*)	250	123	0	0
3. Slowaakse Republiek(*)	125	62	0	0
4. Bulgarije	650	280	235	125
5. Roemenië	580	580	395	0
6. Algerije	600	250	250	100
7. VJRM	40	25	40	0
8. Baltische Staten	220	130	130	85
9. Moldavië	60	60	60	0
10. Oekraïne	285	285	285	0
11. Wit-Rusland	55	30	30	25
12. Georgië, Armenië	170	0	0	170
13. Ex-USSR (**)	1250	216	103	0
B. Overige				
14. EIB/Middellandse Zee	8822	3150	3407	2531
15. EIB LMOE	8220	1919	2448	3944
16. EIB ALA	1925	385	494	588
17. EIB Zuid-Afrika	675	100	83	244
TOTAAL DERDE LANDEN	24107	7674	7960	7812
TOTAAL-GENERAAL	50437	12171	11821	7812

(*) Op 30.06.98 volledig afgeloste lening

(**) Het uitstaand bedrag van 103 miljoen ecu komt overeen met de op 30.06.98 verschuldigde en niet-afgeloste bedragen in hoofdsom.

BIJLAGE BIJ TABEL 1

STAND VAN DE EIB-OPERATIES OP 30.06.98

Operaties	Toegestane leningen	Geopend krediet - annulering	Uitbetaald bedrag	Uitstaand bedrag op 30.06.98
Mediterrane lidstaten	1500	1465	1573	191
Derde landen vroegere mandaten :				
Middellandse-Zee-protocollen	6362	5850	4581	3252
LMOE I	1700	1628	1286	1126
LMOE II	3000	3000	908	903
ALA I	750	657	392	364
ALA II	153	153	78	78
Zuid-Afrika	300	300	83	83
Derde landen nieuwe mandaten(*)				
Middellandse Zee	2460	1292	156	156
LMOE	3520	1888	419	419
ALA	1022	265	51	51
Zuid-Afrika	375	45	0	0
Totaal	21142	18542	9527	6623

(*) Besluit van de Raad van 14 4 97

Opmerking: De leningen worden uitbetaald in dollars, zodat de uitbetalingen omgerekend in ecu groter kunnen zijn dan het toegestane bedrag.

TABEL 2
MAXIMAAL JAARLIJKS RISICO VOOR DE GEMEENSCHAPSBEGROTING
(Raming in miljoen ecu op basis van de uitbetalingen per 30.06.98)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAL
LID-STATEN										
HOOFDSOM										
A. Betalingsbalansen										
1. Griekenland	500									500
2. Italië	981		2467							3448
B. Structurele leningen										
3. Euratom	91	15	12							118
4. NCI en NCI-Aardbevingen	50	40	40	71			17			218
5. EIB/oude Middellandse-Zee- protocollen Spanje, Griekenland, Portugal	45	39	37	20	22	21	15	8		208
Subtotaal hoofdsom	1667	95	2556	92	22	21	32	8	0	4492
RENTE										
A. Betalingsbalansen										
1. Griekenland	48									48
2. Italië	209	155	155							519
B. Structurele leningen										
3. Euratom	10	3	1							14
4. NCI en NCI-Aardbevingen	16	13	10	7	2	2	2			51
5. EIB/oude Middellandse-Zee- protocollen Spanje, Griekenland, Portugal	18	14	11	7	5	3	2	1		61
Subtotaal rente	300	184	177	14	7	5	4	1	0	693
TOTAAL LID-STATEN	1967	279	2734	106	30	26	35	8	0	5185
DERDE LANDEN										
HOOFDSOM										
A. Financiële bijstand										
6. Hongarije	100									100
7. Tsjechië	123									123
8. Slowakije	62									62
9. Bulgarije	150			70		40		31	31	323
10. Roemenië	185	190	80		55		70			580
11. Algerije				150	100					250
12. VJRM										0
13. Baltische Staten	5	5	95		25					130
14. Moldavië			5	9	12	12	12	7	3	60
15. Oekraïne				17	37	57	57	57	40	265
16. Witrusland				6	6	6	6	6	0	30
B. Garanties										
17. EIB/Middellandse-Zeelanden	174	187	203	225	247	263	251	244	252	2046
18. EIB/Midden- en Oost-Europa	92	142	196	225	234	247	242	224	207	1808
19. EIB/Ontwikkelingslanden ALA	22	28	38	45	51	63	35	37	37	356
20. EIB Zuid Afrika				29	16					44
Subtotaal hoofdsom	912	552	617	776	782	688	673	607	570	6177
RENTE										
A. Financiële bijstand										
6. Hongarije	2									2
7. Tsjechië	3									3
8. Slowakije	1									1
9. Bulgarije	8	10	10	10	7	7	5	5	3	66
10. Roemenië	22	13	7	5	5	3	3			58
11. Algerije	16	15	15	15	4					65
12. VJRM	1	2	2	2	2	2	2	2	2	15
13. Baltische Staten	7	7	5	1	1					21
14. Moldavië	3	3	3	2	2	1	1	1	1	17
15. Oekraïne	13	12	12	12	12	10	7	5	3	86
16. Witrusland	2	1	1	1	1	1	1	1		10
B. Garanties										
17. EIB/Middellandse-Zeelanden	185	185	172	159	145	130	114	99	85	1274
18. EIB/Midden- en Oost-Europa	115	145	135	123	110	96	83	69	56	932
19. EIB/Ontwikkelingslanden ALA	18	21	20	19	17	16	14	12	11	148
20. EIB Zuid Afrika	15	12	12	12	8	6	6	6	6	81
Subtotaal rente	410	426	396	362	314	271	235	200	166	2780
TOTAAL DERDE LANDEN	1323	978	1013	1138	1096	959	908	806	736	8857
TOTAAL-GENERAAL	3289	1257	3746	1244	1126	986	944	815	736	14142
(waarvan Oost-Europa)	892	528	550	483	507	480	487	406	344	4677
(waarvan andere derde landen)	430	450	462	655	589	479	421	400	392	4279

TABEL 3
THEORETISCH MAXIMAAL JAARLIJKS RISICO VOOR DE COMMUNAUTAIRE BEGROTING
 (Raming in miljoen ecu op basis van de door de Commissie uitbetaalde, goedgekeurde of voorgestelde operaties)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAL
LIDSTATEN										
HOOFDSOM										
A. Betalingsbalansen										
1. Griekenland	500									500
2. Italië	981		2467							3448
B. Structurele leningen										
3. Euratom en NCI	141	55	52	71			17			336
4. EIB, Spanje, Griekenl., Port.	45	39	37	20	22	21	15	8		208
Subtotaal hoofdsom	1667	94	2557	91	22	21	32	8	0	4492
RENTE										
A. Betalingsbalansen										
1. Griekenland	48									48
2. Italië	209	155	155							519
B. Structurele leningen										
3. Euratom en NCI	26	15	11	7	2	2	2			65
4. EIB, Spanje, Griekenl., Port.	18	14	11	7	5	3	2	1		61
Subtotaal rente	300	184	177	14	7	5	4	1	0	692
TOTAAL LIDSTATEN	1967	279	2734	106	29	26	36	8	0	5184
DERDE LANDEN										
HOOFDSOM										
A. Financiële bijstand										
5. Hongarije	100									100
6. Tsjechische Republiek	123									123
7. Slovaakse Republiek	62									62
8. Bulgarije	150			70		40		63	63	386
9. Roemenië	185	190	80		55		70			580
10. Algerije				150	100				100	350
11. VJRM										0
12. Baltische Staten	5	5	95		25					130
13. Moldavië			5	9	12	12	12	7	3	60
14. Oekraïne				17	37	57	87	87	70	355
15. Wit-Rusland				6	6	6	6	6		30
16. Georgië										0
17. Armenië										0
18. Euratom LMOE	0	0	0	0	0	0	3	12	28	43
B. Garanties										
19. EIB Middellandse Zee	174	187	203	275	352	435	501	526	561	3214
20. EIB LMOE	92	142	196	306	400	512	619	635	649	3551
21. EIB ALA	22	28	38	57	76	109	107	124	124	685
22. EIB ZUID-AFRIKA				36	33	29	41	46	48	233
Subtotaal hoofdsom	913	552	617	926	1096	1200	1446	1506	1646	9902
RENTE										
A. Financiële bijstand										
5. Hongarije	2									2
6. Tsjechische Republiek	3									3
7. Slovaakse Republiek	1									1
8. Bulgarije	17	21	21	21	18	18	18	17	14	165
9. Roemenië	22	13	7	5	5	3	3			58
10. Algerije	21	15	15	15	8	4	4	4	4	90
11. VJRM	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
12. Baltische Staten	11	7	5	1	1					25
13. Moldavië	3	3	3	2	2	1	1	1	1	17
14. Oekraïne	16	15	15	15	15	13	10	7	4	110
15. Wit-Rusland	3	1	1	1	1	1	1	1		10
16. Georgië	5	5	5	5	5	5	5	5	5	44
17. Armenië	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24
18. Euratom LMOE		2	11	30	56	81	99	106	105	490
B. Garanties										
19. EIB Middellandse Zee	205	278	338	407	449	452	436	348	329	3242
20. EIB LMOE	166	293	393	500	559	557	534	491	435	3928
21. EIB ALA	26	43	62	88	108	119	121	114	104	785
22. EIB ZUID-AFRIKA	18	26	39	50	52	50	45	37	46	363
Subtotaal rente	523	726	919	1144	1283	1308	1281	1135	1052	9375
TOTAAL DERDE LANDEN	1436	1278	1536	2070	2379	2508	2727	2642	2698	19277
TOTAAL-GENERAAL	3403	1557	4270	2176	2408	2534	2763	2650	2698	24462
(waarvan : Oost-Europa)	968	699	839	990	1199	1308	1470	1441	1380	10297
(waarvan : overige derde landen)	661	338	697	1080	1180	1200	1257	1201	1318	8980

IV. TOEPASSING VAN DE BEGROTINGSGARANTIE

IV.A Gebruik van kasmiddelen

De Commissie verricht betalingen uit haar kasmiddelen, hetgeen is toegestaan bij artikel 12 van Verordening nr. 1552/89 van de Raad van 29 mei 1989 houdende toepassing van Besluit 88/376/EEG, Euratom betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen. Door deze procedure vermijdt de Commissie vertragingen bij de dienst van de opgenomen leningen en de betaling van bijkomende kosten wanneer een debiteur van een verstrekte lening te laat betaalt.

IV.B Gebruik van het Garantiefonds

Door Verordening EG, Euratom nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994 werd een Garantiefonds ingesteld voor externe activiteiten. Wanneer de begunstigde van een door de Gemeenschap verstrekte lening in gebreke van betaling blijft, wordt binnen drie maanden een beroep gedaan op het Garantiefonds. Bij in gebreke blijven bij het aflossen van een door de communautaire begroting gegarandeerde EIB-lening treedt de Gemeenschap op binnen drie maanden te rekenen vanaf de datum van ontvangst van het verzoek om honorering van de garantie van de Bank. De Commissie geeft de Bank dan toelating om de overeenkomstige bedragen aan het Garantiefonds te onttrekken.

Rente wegens vertraging tussen de datum van terbeschikkingstelling van de kasmiddelen en de datum van interventie van het Fonds wordt uit het Garantiefonds terug in de kas gestort.

In de laatste zes maanden is op het Garantiefonds een beroep gedaan voor de volgende landen:

Derde land	Datum	Bedrag (hoofdsom en rente)
Ex-Joegoslavië	06.02.98	4.704.085,39
Ex-Joegoslavië	22.05.98	4.352.236,80
Totaal		9.056.322,19

IV.C Laattijdige aflossingen

De volgende landen hebben tijdens de verslagperiode laattijdige aflossingen verricht nadat een beroep was gedaan op het Garantiefonds. De betrokken bedragen zijn terug in het Fonds gestort overeenkomstig artikel 2 van Verordening (EG, Euratom) nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994 tot instelling van het Garantiefonds.

- Georgië heeft al zijn achterstand afgelost voor een bedrag van 131.288.737,93 ecu.

- Tadzjikistan heeft zijn achterstand (3 miljoen ecu) gedeeltelijk afgelost, waardoor 70 miljoen ecu ten laste van de Gemeenschap blijft.

De laattijdige aflossingen sedert 1 januari 1998 kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Derde land	Datum van aflossing	Bedrag (hoofdsom en rente en achterstandsrente)
Tadzjikistan	25.03.98	1.291.892,58
Tadzjikistan	16.04.98	1.726.331,69
Georgië	02.07.98	81.288.737,93
Georgië	21.07.98	50.000.000,00
Totaal		134.306.962,20

IV.D Uitstaande aflossingen op de verslagdatum⁶

Aan het einde van de periode moesten nog de volgende betalingen worden verricht:

Derde land	Bedrag (hoofdsom en rente en achterstandsrente)
Tadzjikistan	70.142.185,24
Armenië	48.510.587,09
Ex-Joegoslavië	95.727.036,69
Totaal	214.379.809,02

V. ANALYSE VAN HET THEORETISCHE VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM LENINGEN EN GARANTIES TE VERSTREKKEN TEN BEHOEVE VAN DERDE LANDEN

Door het mechanisme van het Fonds en de reserve voor garanties wordt in de praktijk het vermogen van de Gemeenschap om leningen of garanties op leningen aan derde landen te verstrekken beperkt: de kredieten die beschikbaar zijn om de verplichte voorziening aan te leggen bij een nieuw leningsbesluit (of een jaartranche in het geval van garanties voor

⁶ Het gaat om de achterstand van Tadzjikistan en Armenië, die overeenkomt met de lening van 1.250 miljoen ecu die door de Gemeenschap aan de voormalige Sovjet-Unie en haar republieken werd toegekend, en de achterstand bij de lening van de EIB aan ex-Joegoslavië in het kader van de mediterrane protocollen.

meerjarige leningen) worden beperkt door het bedrag dat in de financiële vooruitzichten als reserve voor garanties is opgenomen⁷.

Op een bepaald ogenblik is de leningscapaciteit de tegenwaarde in termen van leningen van de in de reserve voor garanties overblijvende ruimte. Deze ruimte is gelijk aan het verschil tussen de reserve en het geraamde bedrag van de voorziening van het Garantiefonds op grond van reeds goedgekeurde of voorbereide operaties.

In tabel 4 wordt de capaciteit van de Gemeenschap om leningen aan derde landen te verstrekken voor de periode 1997-1999 geraamd met inaanmerkingneming van het mechanisme van het Garantiefonds. De berekeningsmethode en de verwijzingen naar de regelgeving worden meer uitvoerig beschreven in de bijlage bij dit verslag.

Volgens de door de Raad goedgekeurde besluiten en de voorgestelde of nog in voorbereiding zijnde besluiten (zie tabel 4) zal het gebruik van de reserve voor garanties in 1998 312,71 miljoen ecu bedragen, hetgeen een ruimte in de reserve voor garanties laat van 25,29 miljoen ecu eind 1998.

Op 30.06.1998 bereikte het uitstaand bedrag van de lenings- en garantieoperaties ten gunste van derde landen, vermeerderd met de verschuldigde en niet-betaalde renten, 8.261 miljoen ecu.

De verhouding tussen de middelen van het Fonds per 30.06.98 (1.184) en het uitstaand bedrag in de zin van de door de Verordening gegeven definitie beloopt 14,33 %, wat bijgevolg meer is dan de 10 % die voor het streefbedrag is vastgesteld in de Verordening tot instelling van het Fonds. Overeenkomstig de voorschriften "wordt, wanneer het streefbedrag aan het einde van het jaar wordt overschreden, het surplus teruggeboekt naar een specifieke begrotingslijn in de staat van ontvangsten van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen". Tijdens het eerste halfjaar 1998 werd het surplus van 66 miljoen ecu dat bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1997 werd vastgesteld, teruggeboekt naar de begroting.

Het Garantiefonds kan bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1998 1.405 miljoen ecu bereiken onder de volgende veronderstellingen:

- betaling van 67,20 miljoen ecu uit de reserve voor garanties van 1998;
- geen nieuwe wanbetalingen die de interventie van het Fonds vergen;
- geen laattijdige aflossingen door in gebreke gebleven landen;
- inkomsten uit beleggingen van het vermogen van het Fonds ten belope van circa 33 miljoen ecu tijdens het tweede halfjaar.

⁷ In de financiële vooruitzichten is 300 miljoen ecu tegen de prijzen van 1992 opgenomen.

Rekening houdend met de invloed op de reserve voor garanties van de voorziening van het Fonds voor de leningen die al zijn goedgekeurd en de leningen die zijn voorgesteld of in voorbereiding zijn voor de periode 1998-1999, varieert de leningscapaciteit per jaar op de verslagdatum als volgt:

- van 34 tot 181 miljoen ecu voor leningen waarop de totale begrotingsgarantie wordt verleend;
- van 48 tot 258 miljoen ecu voor leningen die tot 70 % worden gegarandeerd (in toepassing van het waarborgcontract dat tussen de Commissie en de EIB op 25 en 29 juli 1997 werd ondertekend).

Uitgaande van de voorzieningsramingen van het Fonds in 1999 blijkt uit de onderstaande tabel 4 dat de resterende leningscapaciteit erg beperkt is.

VI. RELATIEVE SOLIDITEIT VAN HET GARANTIEFONDS

De verhouding tussen de stand van het Fonds op 30.06.98 (1.184 miljoen ecu) en het maximale jaarlijkse risico van de leningen aan derde landen (zijnde het totale bedrag van de aflossingen en rentebetalingen) voor 1998 (1.436 miljoen ecu) bedraagt 82 % (zie tabel 3).

TABEL 4

**THEORETISCH VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM IN DE PERIODE 1997-1999
LENINGEN EN GARANTIES TE VERSTREKKEN TEN BEHOEVE VAN DERDE LANDEN**

overeenkomstig het mechanisme van het Garantiefonds(*)

In miljoen ecu	Situatie		
	1997	1998	1999
Reserve voor garanties op leningen aan en in derde landen	329	338	346
Gegevens voor de berekening van de voorziening van het Garantiefonds			
- EIB-LENINGEN			
- Middellandse Zee (a)	553	938,6	735,25
- Midden- en Oost-Europa (b)	850,5	665,7	710,5
- Latijns-Amerika en Azië (c)	60	190,55	322
- Zuid-Afrika (d)	125	17,5	105
- Totaal EIB-leningen	1588,5	1812,35	1872,75
- Euratom-leningen	0	260	440
- Macrofinanciële bijstand	305	170	125
Voorziening van het Garantiefonds	286	313	341
Ruimte in de reserve voor garanties	43	25	5
Residuele leningscapaciteit (betalingsbalansleningen, EIB-leningen en Euratom-leningen)			
- Maximum indien volledig gebruikt met 100 %-garantie (b.v. betalingsbalansleningen)	286	181	34
- Maximum indien volledig gebruikt met 70 %-garantie (b.v. EIB-leningen)	409	258	48

(*) Het voorzieningspercentage voor 1998 en 1999 beloopt 14 %, omdat het Fonds in 1997 zijn streefbedrag heeft bereikt.

(zie aanbevelingen van de Raad van 2.12.96 en 27.01.97)

Kenmerken van de leningen die in de periode 1997-1999 tot voorziening van het Fonds leiden:

- EIB

a. Middellandse Zee:

- **goedgekeurde leningen:** 1994-1996: 115 miljoen ecu op grond van het vierde financieel protocol met Syrië (doorlopende garantie van 75 %). Van 31.01.97 tot 31.01.2000: 2.310 miljoen ecu uit hoofde van de verlenging van het mandaat van de EIB (70 %-doorlopende garantie).
- Van 1998 tot en met 2000: 150 miljoen ecu in het kader van de financiële samenwerking met de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (VJRM) (doorlopende garantie ten belope van 70 %).
- **voorgestelde of voorbereide leningen:** 1998 - 2002: 750 miljoen ecu op grond van de financiële samenwerking met Turkije. 1998-2001: 230 miljoen ecu op grond van de financiële samenwerking met Kroatië. 1998-2000: 100 miljoen ecu in het kader van de financiële samenwerking met Bosnië.

b. Midden- en Oost-Europa:

- **goedgekeurde leningen:** 31.01.97-31.01.2000: 3.520 miljoen ecu op grond van de verlenging van het mandaat van de EIB (70 %-doorlopende garantie).

c. Latijns-Amerika en Azië:

- **goedgekeurde leningen:** 1993-1996: 750 miljoen ecu. Voor 54,6 miljoen ecu geannuleerde leningen. 1996: 275 miljoen ecu (100 %-garantie). Een bedrag van 122 miljoen ecu waarvan het contract nog moet worden ondertekend bij de goedkeuring van het besluit van 14.04.97, is overgegaan naar het stelsel van de doorlopende garantie van 70 %.
- 31.01.97-31.01.2000: 900 miljoen ecu op grond van de verlenging van het mandaat van de EIB (70 %-doorlopende garantie)

d. Zuid-Afrika:

- **goedgekeurde leningen:** 01.07.97-01.07.2000: 375 miljoen ecu op grond van de verlenging van het mandaat van de EIB (70 %-doorlopende garantie).

- Euratom

Voorlopige ondertekening van de leningscontracten: 460 miljoen ecu in 1998; 440 miljoen ecu in 1999.

- Financiële bijstand

- **goedgekeurde leningen:** 1997: 25 miljoen ecu voor Wit-Rusland vrijgemaakt en overgedragen naar 1999; 130 miljoen ecu voor Slovaakse geannuleerd.
- 1998: 100 miljoen ecu voor Algerije in 1998 vrijgemaakt en overgedragen naar 1999;
- **voorgestelde of voorbereide leningen:** 1998: 150 miljoen ecu aan Oekraïne, 50 miljoen ecu aan leningen voor Bulgarije, 30 miljoen ecu aan leningen voor Bosnië, 20 miljoen ecu van leningen voor Albanië en 20 miljoen ecu aan leningen voor de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië.

Deel twee

Beoordeling van de potentiële risico's: economische en financiële situatie van de derde landen die de grootste leningen hebben ontvangen

I. INLEIDING

De in de voorafgaande delen genoemde bedragen verschaffen informatie over de kwantitatieve aspecten van de risico's voor de algemene begroting. Deze gegevens moeten echter worden gewogen met de kwalitatieve aspecten van dit risico, die worden bepaald door de aard van de operaties en de hoedanigheid van de kredietnemers. In het volgende deel worden de recente gebeurtenissen besproken die een invloed kunnen hebben op het landenrisico van de portefeuille.

De in dit hoofdstuk gegeven beoordeling van het landenrisico verschaft, in de vorm van een tabel van één pagina per land, een reeks indicatoren voor alle landen van Midden- en Oost-Europa, de NOS en het Middellandse-Zeegebied die macro-financiële bijstand hebben ontvangen. In de tekst wordt een nadere analyse gegeven van de betrokken landen, indien sinds het voorgaande verslag, over het tweede halfjaar van 1997, belangrijke nieuwe gegevens die op de risicobeoordeling van invloed zijn, beschikbaar zijn gekomen. Ook wordt een korte analyse gegeven voor de landen die nog aflossingen moesten doen in het kader van de handelskredieten ten bedrage van 1.250 miljoen ecu welke in 1991 ter beschikking werden gesteld van de toenmalige Sovjet-Unie.

De in dit deel gegeven beoordeling heeft *geen* betrekking op andere dan de vermelde regio's, met name omdat die risico's van de Gemeenschap (met name uit hoofde van garanties voor EIB-leningen) slechts een fractie van de totale risicopositie vormen (minder dan 3%) en zij goed over de landen gespreid zijn. Tsjechië, Hongarije en Slovakije zullen in het volgende verslag niet meer zijn opgenomen, omdat deze landen hun uitstaande schuld aan de EG in het eerste halfjaar van 1998 hebben terugbetaald.

II. LANDEN VAN MIDDEN EN OOST-EUROPA

BULGARIJE

De vooruitzichten van Bulgarije blijven positief. De in het voorjaar van 1997 met het IMF ondertekende stand-by-overeenkomst is met succes afgesloten. Er zijn besprekingen begonnen over een mogelijke driejarige uitgebreide financieringsfaciliteit. De buitenlandse reserves zijn ruimschoots toereikend om de verplichtingen van de Centrale Bank in het kader van de op 1 juli 1997 getroffen currencyboard-regeling te dekken.

Het begrotingstekort 1998 wordt geraamd op ongeveer 1,5% van het BBP, hetgeen ongeveer 0,5 procentpunt lager is dan het in de begrotingswet opgenomen streefcijfer.

Dit is het gevolg van de goede belastinginning in de eerste helft van het jaar en van lager dan verwachte rentepercentages, die zowel successen op het gebied van de macro-economische stabilisatie als een geringe kredietvraag weerspiegelen.

Hoewel de structurele hervormingen vorderen, is het aanvankelijke, in 1997 opgebouwde tempo afgezwakt. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn waarschijnlijk een te geringe administratieve capaciteit, inclusief bij de gerechtelijke instanties, en een onduidelijk raamwerk voor hervormingen. Voorts zijn er aanwijzingen dat de autoriteiten de greep die zij via staatsbedrijven op de economie hebben, niet willen verliezen. Toch is de bereidheid van de regering om haar eigen speelruimte te beperken, getuige de currencyboard-regeling en de inschakeling van internationale adviseurs bij de privatisering van ongeveer 80 grote bedrijven, nog steeds aanleiding voor voorzichtig optimisme met betrekking tot de algemene koers van het beleid.

Ondanks de door Bulgarije geboekte vooruitgang zal zijn externe financiële positie nog wel enige jaren zwak blijven: de dienst op de buitenlandse schuld blijft hoog met bijna 1 miljard USD per jaar. Voortdurende hervormingen zullen voor een blijvende steun van het IMF en andere internationale instellingen zorgen en zullen grotere stromen directe buitenlandse investeringen aantrekken.

In maart 1998 heeft Bulgarije 150 miljoen ecu aan de Gemeenschap terugbetaald. Het ging hierbij om de tweede en laatste tranche van de eerste macro-financiële bijstand van 290 miljoen ecu die de Gemeenschap aan dit land heeft toegekend. Aan het einde van de verslagperiode beliep het uitstaande bedrag van de macro-financiële bijstand van de EG aan Bulgarije 235 miljoen ecu.

TSJECHIË

De situatie in Tsjechië blijft onzeker. In 1997 is de economische groei aanzienlijk gedaald, en in het eerste kwartaal 1998 is de groei afgenomen met 0,9 procentpunt op jaarbasis. Alle belangrijke bestanddelen van de binnenlandse vraag zijn tijdens dit kwartaal op jaarbasis afgenomen. De uitvoercijfers waren echter zeer goed. De kortetermijncijfers met betrekking tot de industriële productie laten een herstel zien dat voornamelijk is gebaseerd op de betere uitvoerresultaten.

De groeivertraging heeft, in combinatie met de betere prestatie op het gebied van de uitvoer naar de EU-markten, geleid tot een aanzienlijke daling van het tekort op de handelsbalans en op de lopende rekening. Politieke gebeurtenissen blijven echter leiden tot schommelingen van de Tsjechische valuta. De verkiezingen van juni 1998 hadden een onduidelijke situatie tot gevolg, en ten tijde van de opstelling van dit verslag werden langdurige onderhandelingen over mogelijke coalities verwacht.

In maart 1998 heeft Tsjechië ongeveer 123 miljoen ecu aan de Gemeenschap terugbetaald. Het ging hierbij om de tweede en laatste tranche van de macro-financiële bijstand van 250 miljoen ecu die de Gemeenschap aan dit land heeft toegekend. Aan het einde van de verslagperiode waren er geen uitstaande leningen meer in het kader van de macro-financiële bijstand aan Tsjechië.

ESTLAND

Ondanks de recente financiële onrust en de problemen in de banksector, blijft de risicobeoordeling van Estland tot de gunstigste in de regio behoren. De economie groeit zeer snel (in 1997 bedroeg de reële groei van het BBP 11,4%), de productiviteit neemt sterk toe, hetgeen leidt tot een daling van de arbeidskosten per eenheid (met maar liefst 9% in 1997) en de begrotingssituatie is verbeterd (het overschot bedroeg in 1997 2,1% van het BBP, na een tekort van 1,5% in het voorgaande jaar). De officiële buitenlandse schuld is in 1997 verder gedaald van 6,8% tot 5,4% van het BBP, en de bruto directe buitenlandse investeringen in Estland zijn gestegen tot 5,6% van het BBP, hetgeen bijdraagt tot modernisering van de economie. De goede economische resultaten van het land zijn erkend door een aantal gunstige risicoratings. In september 1997 gaf Moody's Estland een Baa1-rating voor investeringen en langlopende schulden in buitenlandse valuta en in december, na de financiële onrust op de Estlandse markt en andere nieuwe markten, gaf Standard & Poor's Estland een BBB+ investeringsrating. De ratings van Moody's en S&P zijn de hoogste die aan een land van de voormalige Sovjet-Unie zijn toegekend.

In het laatste kwartaal van 1997 zagen de autoriteiten zich door de vele tekenen van oververhitting en de snelle expansie van de bankleningen genoodzaakt beperkende maatregelen te nemen om de externe onevenwichtigheden te verminderen (in 1997 bereikte het tekort op de lopende rekening 12% van het BBP) en om de nagestreefde wisselkoers te halen. Deze maatregelen lijken effect te hebben gesorteerd: het bedrag van de in februari verstrekte leningen was het laagste in 17 maanden, de M1 geldhoeveelheid is de laatste acht maanden stabiel gebleven en de groei van de invoer en de industriële productie is afgenomen. De geraamde groei in het eerste kwartaal van 1998 is lager dan in dezelfde periode van 1997.

Toch zijn er nog macro-economische risico's verbonden aan de grote externe onevenwichtigheden en de wisselvalligheid van de plaatselijke en internationale financiële markten. De aanzienlijke kapitaalvoer in 1998 heeft geleid tot een spectaculaire verbetering van de monetaire omstandigheden, waardoor de vrees voor de weerslag hiervan op de binnenlandse vraag en het tekort op de lopende rekening weer toenam. Bovendien wordt het land hierdoor gevoeliger voor plotselinge en onverwachte veranderingen wat betreft het vertrouwen van buitenlandse investeerders, die door volledig exogene factoren kunnen worden veroorzaakt. Omdat de kapitaalvoer vooral plaatsvindt in de vorm van instrumenten die een schuld doen ontstaan, is de nettoschuld per inwoner van Estland in 1997 sterk gestegen. Als gevolg van de moeilijke situatie op de internationale financiële markten en de maatregelen van de overheid om de economie af te remmen, zijn de koersen op de Estlandse effectenbeurs tussen eind augustus 1997 en begin juni 1998 gedaald. Enkele banken die zich actief bezighielden met beurstransacties hebben aanzienlijke verliezen geleden, waardoor zij een lagere rating kregen van de internationale ratingbureaus.

Wat betreft de macro-financiële bijstand van de EG aan Estland, hebben zich tijdens de verslagperiode geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Eind juni 1998 moest Estland nog 15 miljoen ecu aan de EG terugbetalen.

VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE REPUBLIEK MACEDONIË (FYROM)

In 1997 is de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië voortgegaan op de weg van macro-economische stabilisatie die in 1994 is ingeslagen na de ernstige economische crisis van begin jaren negentig. Als gevolg van zijn kwetsbare externe positie moest het land de denar in juli 1997 met 14% devalueren, maar de regering is er door een rigoureuus anti-inflatieprogramma in geslaagd de inflatie op 2,7% en het begrotingstekort op 0,4% van het BBP te houden. In nauwe samenwerking met de Wereldbank, het IMF en de EU heeft het land eveneens de structurele hervormingen voortgezet, met name door zijn wetgeving aan te passen. Er zijn echter meer maatregelen nodig om de structurele zwakheden van het land aan te pakken en de uitvoer te bevorderen.

Hoewel de schuldendienstratio (schuldendienst in procent van de uitvoer) met 1,6 procentpunt is teruggedrongen tot 9,2%, is de situatie van de lopende rekening nog steeds zeer zwak, gezien het omvangrijke tekort op de handelsbalans (meer dan 10% van het BBP). Dank zij de (gedeeltelijke) privatisering van enkele grote ondernemingen heeft de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië in de eerste zes maanden van 1998 ongeveer 100 miljoen USD aan directe buitenlandse investeringen (DBI) weten aan te trekken, wat meer is dan het totale bedrag dat sedert de onafhankelijkheid van het land was aangetrokken.

De recente gebeurtenissen in Kosovo kunnen negatieve gevolgen hebben voor de stabiliteit van het land, inclusief het beleid van structurele hervormingen, met name de verkoop van geprivatiseerde bedrijven aan buitenlandse investeerders, waardoor de FYROM afhankelijk blijft van externe financiële bijstand.

Begin 1998 betaalde de EG 15 miljoen ecu uit als tweede en laatste tranche van de lening in het kader van de macro-financiële bijstand van 40 miljoen ecu waartoe de Raad in juli 1997 had besloten. Aan het einde van de verslagperiode moest de FYROM in totaal nog 40 miljoen ecu terugbetalen.

HONGARIJE

Het landenrisico van Hongarije is in de laatste drie jaar gestaag gedaald. Toch leed de socialistisch-liberale regering, die de structurele aanpassingsmaatregelen van 1995 en 1996 met succes ten uitvoer had gelegd, bij de verkiezingen van mei 1998 een nederlaag. De nederlaag van een regering die een aanzienlijke internationale geloofwaardigheid had opgebouwd, leidde er uiteraard toe dat sommige investeerders zenuwachtig werden. Totdat een nieuwe regering is gevormd en kan worden beoordeeld of deze een budgettair en fiscaal voorzichtig beleid voorstaat, zal sprake zijn van enige economische onzekerheid en zal het politieke risico iets groter zijn dan in het verleden. Toch blijft de Hongaarse economie gezond. De groei neemt toe, maar het tekort op de lopende rekening blijft afnemen. De ontwikkeling van de begrotingsinkomsten en -

uitgaven verloopt volgens hetzelfde patroon als in de twee voorgaande jaren: de doelstelling van de overheid voor dit jaar zal waarschijnlijk worden gehaald doordat de te hoge uitgaven, met name door de sociale zekerheidsinstellingen, worden gecompenseerd door de hoger dan geraamde inkomsten van de centrale overheid.

In maart 1998 heeft Hongarije 100 miljoen ecu aan de Gemeenschap terugbetaald. Het ging hierbij om de tweede en laatste tranche van de tweede macro-financiële bijstand van 160 miljoen ecu die in 1991 door de Gemeenschap aan dit land werd toegekend. Aan het einde van de verslagperiode waren er geen uitstaande leningen meer in het kader van de macro-financiële bijstand aan Hongarije.

LETLAND

De macro-economische situatie in Letland blijft gunstig. De groei nam in 1997 snel toe: hij bedroeg 6,5% voor het gehele jaar. Voorts blijft de inflatie dalen: de stijging van de consumptieprijsen was in mei 1998 afgenomen tot 5,4% op jaarbasis. Hogere groei en een voorzichtiger beleid hebben geleid tot een aanzienlijke verbetering van de financiële positie: in 1997 was sprake van een begrotingsoverschot. Doordat de overheid, een belangrijke leningnemer, zich van de markt heeft teruggetrokken, is meer ruimte ontstaan voor het verstrekken van leningen aan de particuliere sector en konden de rentevoeten dalen. De tekorten op de handelsbalans en op de lopende rekening blijven groot, maar de stabiliteit van de munt wordt nauwelijks bedreigd. Letland heeft een betrekkelijk lage officiële buitenlandse schuld, dus de schuldendienst zal naar verwachting geen problemen opleveren in het komende jaar. De belangrijkste risicofactor die de laatste maanden is ontstaan, is de dreiging van uitgebreide economische sancties door Rusland na een verslechtering van de politieke betrekkingen. Rusland is een grote handelspartner en een belangrijke bron van doorvoerhandel voor Letland.

Wat betreft de macro-financiële bijstand van de EG aan Letland, hebben zich tijdens de verslagperiode geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Eind juni 1998 moest Letland nog 40 miljoen ecu aan de EG terugbetalen.

LITOUWEN

In 1997 is de groei in Litouwen snel toegenomen. De inflatie daalde tot percentages van één cijfer, en de budgettaire consolidatie is voortgezet na de terugslag van 1996. Deze positieve macro-economische resultaten gingen vergezeld van een aanzienlijke verslechtering van de situatie van de externe rekening, die echter gemakkelijk kon worden gefinancierd dank zij een voortdurende en stijgende kapitaalvoer. Deze tendensen zetten zich in 1998 voort. De huidige groei kan alleen worden volgehouden door een behoedzaam macro-economisch beleid en verdere structurele hervormingen. Het plan om het currency board-systeem af te schaffen wordt op soepele en zeer behoedzame wijze uitgevoerd. De potentieel destabiliserende plannen om compensatie te geven voor spaartegoeden die gedurende de eerste jaren van de overgangperiode verloren zijn gegaan als gevolg van de inflatie, zijn voorlopig uitgesteld.

Het herstel van de banksector zet door. Eind maart besloten de autoriteiten de insolvente Staatshandelsbank te liquideren overeenkomstig de tijdslimiet die wordt voorgeschreven door de privatiseringswet van 1997, waarbij de deze bank werd vrijgesteld van de eisen op het gebied van de prudentiële regelgeving. De plaatselijke financiële markt bleef tamelijk kalm, aangezien de liquidatie de laatste maanden in brede kring werd verwacht. Een andere staatsbank, de Landbouwkredietbank, staat op de nominatie om in de tweede helft van dit jaar te worden geprivatiseerd, en de autoriteiten hebben toegezegd de nog overblijvende staatsbank uiteindelijk ook te privatiseren.

Wat betreft de macro-financiële bijstand van de EG aan Litouwen, hebben zich tijdens de verslagperiode geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Eind juni 1998 moest Litouwen nog 75 miljoen ecu aan de EG terugbetalen.

ROEMENIË

Het landenrisico van Roemenië is in het eerste halfjaar 1998 verslechterd. Ondanks de beslissing om een einde te maken aan de gerichte kredietverlening van de Centrale Bank aan de beschermde sectoren van de economie, alsmede vele andere belangrijke begin 1997 genomen besluiten op het gebied van de liberalisering van de prijzen, het handelsverkeer en de wisselmarkt, kwam dit proces later in het jaar tot stilstand, hetgeen het vertrouwen van de buitenlandse investeerders schaadde en de verwachtingen van een spoedig herstel temperde. De economische onzekerheid en rechtsonzekerheid werden verergerd door politieke onenigheid binnen de coalitie, die leidde tot het ontslag van de premier op 30 maart 1998 en de benoeming van Radu Vasile als zijn opvolger. De coalitie vertoont echter nog steeds tekenen van interne onenigheid.

De economische toestand van Roemenië is verslechterd. Het BBP daalde in 1997 met 6,6%, waardoor de totale productie op ongeveer 82% van het niveau van 1989 kwam. De investeringen daalden met meer dan 15%. De inflatie, die eind vorig jaar 151,4% had bereikt, is nog niet onder controle, zoals blijkt uit de percentages van de eerste maanden van dit jaar (4,9% in januari en 7,2% in februari). Hierdoor zag de centrale bank zich genooddaakt haar monetaire beleid weer te verstrakken, hetgeen leidde tot een verhoging van de rente en van de reële wisselkoers. Uit de conjunctuurindicatoren blijkt dat de economische bedrijvigheid in de eerste helft van 1998 verder is afgenomen. Het begrotingsbeleid heeft ook een negatieve invloed op de binnenlandse vraag, hoewel er grote druk is om dit beleid te versoepelen. Dit verklaart met name waarom de begroting voor 1998 pas eind mei werd goedgekeurd.

De externe positie geeft ook reden tot bezorgdheid. Het tekort op de lopende rekening bereikte in 1997 2,5 miljard USD (7,1% van het BBP), een fractie minder dan in het voorgaande jaar. De kleine verbetering van de lopende rekening wijst in feite op een fundamentele zwakte van de uitvoersector van het land, die niet kon profiteren van de waardevermindering van de nationale valuta en de lage arbeidskosten in 1997. Terwijl de directe buitenlandse investeringen (DBI) in 1997 sterk toenamen, is het lage niveau van de gecumuleerde DBI een aanvullende factor die de matige prestatie van de uitvoersector verklaart. De negatieve ontwikkeling van de handelsrekeningen in de eerste maanden van 1998 (het tekort op de handelsbalans is in het eerste kwartaal meer

dan verdubbeld als gevolg van dalende uitvoer en stijgende invoer) is ook zorgwekkend, en is wellicht een weerspiegeling van de negatieve effecten van de voortdurende reële appreciatie van de nationale munt.

De macro-economische problemen worden verergerd doordat op het gebied van de herstructurering van de grote staatsbanken en -bedrijven geen vooruitgang van betekenis wordt geboekt. De privatisering op grote schaal is gestopt ondanks de nieuwe privatiserings- en investeringswetten; de financiële discipline verslechterde in de eerste maanden van 1998. De nieuwe regering heeft haar voornemen om de privatisering te versnellen en de grote "régies autonomes" te herstructureren duidelijk bevestigd. Tijdens de eerste maanden van 1998 werden enkele bemoedigende stappen ondernomen, maar het is nog te vroeg om te beoordelen of dit beleid lang genoeg met succes zal worden uitgevoerd.

De betrekkingen tussen Roemenië en de internationale financiële instellingen zijn in het eerste halfjaar 1998 eveneens verslechterd. In februari kon het IMF geen akkoord bereiken over de begroting voor 1998 en maakte het duidelijk dat de autoriteiten een samenhangend pakket structurele maatregelen moesten voorstellen voordat de onderhandelingen konden worden voortgezet. Het IMF-programma kwam tot stilstand en liep in mei 1998 af. De onderhandelingen met het IMF over een nieuw akkoord zullen in de tweede helft van 1998 worden voortgezet. Wegens de beleidfouten kon bovendien de Wereldbank de laatste tranche van haar FESAL niet uitbetalen, hoewel de geldigheidsduur van de lening werd verlengd. De verslechtering van de economische omstandigheden leidde ertoe dat het land onlangs een lagere kredietbeoordeling kreeg van Standard and Poor's: B+ in plaats van BB-.

In maart 1998 betaalde Roemenië 185 miljoen ecu terug aan de Gemeenschap. Tot nu toe is in het kader van de financiële bijstand van de Gemeenschap aan dit land 580 miljoen ecu betaald. Aan het eind van de verslagperiode had Roemenië nog een schuld van 395 miljoen ecu aan de EG.

SLOVAKIJE

Hoewel de economische groei tot de hoogste in de regio bleef behoren en het in 1996 bijzonder sterk opgelopen tekort op de handelsbalans werd teruggebracht, werd Slowakije in 1997 geconfronteerd met een aanzienlijke verslechtering van de algehele economische situatie. Het overheidstekort nam drastisch toe, de externe tekorten daalden bijna uitsluitend dank zij tijdelijke protectiemaatregelen en bleven onhoudbaar hoog, terwijl de inflatie en de werkloosheid opnieuw stegen. Hierdoor werd de vooruitgang van de voorbije jaren deels tenietgedaan. Het cruciale probleem van het economische beleid in Slowakije is dat het monetaire en begrotingsbeleid niet worden gecoördineerd en dat het economische hervormingsproces te traag verloopt. Om de versoepeling van het begrotingsbeleid te compenseren, zag de Nationale Bank van Slowakije zich meer dan een jaar geleden gedwongen een bijzonder restrictief monetair beleid te gaan voeren. De daaruit voortvloeiende hoge rentetarieven brengen het

bedrijfsleven en het bankwezen zoveel schade toe dat de activiteiten van de op twee na grootste bank zelfs door de Centrale Bank moesten worden overgenomen.

Tengevolge van deze ontwikkelingen heeft Moody's Investors Service de valuta-rating op lange termijn voor Slovenië verlaagd van Baa3 naar Ba1, een speculatieve rating.

In maart 1998 betaalde Slovakije circa 62 miljoen ecu aan de Gemeenschap terug, de tweede en laatste tranche van de macro-financiële bijstand ten bedrage van 125 miljoen ecu die de Gemeenschap aan dit land had toegekend. Aan het einde van de verslagperiode had Slovakije alle leningen in het kader van de macro-financiële bijstand afgelost.

III. NIEUWE ONAFHANKELIJKE STATEN

ARMENIË

Het BBP van Armenië steeg in 1997 met 3,1%, het vierde achtereenvolgende jaar waarin sprake was van een stijging. De verwachting is dat deze trend zich in 1998 zal voortzetten. De jaarlijkse inflatie, die in december 1997 tot 22% steeg, zou dit jaar moeten afnemen. De situatie op fiscaal terrein verbetert en het begrotingstekort, dat in 1997 nog altijd 5,9% beliep, zal in 1998 naar verwachting licht dalen. Voorts bestaat de verwachting dat het tekort op de lopende rekening, dat in 1997 circa 29% van het BBP bedroeg, in 1998 tot ongeveer 20% zal dalen. De buitenlandse schuld is hoog (40-50% van het BBP) en de externe positie problematisch. Paradoxaal is dat de netto internationale reserves tegelijkertijd echter tot 240 miljoen USD zijn gestegen.

De belangrijkste prioriteiten voor Armenië behelzen thans het scheppen van de juiste voorwaarden voor het stimuleren van de uitvoer en het aantrekken van buitenlandse directe investeringen (BDI). De laatste lijken in de afgelopen maanden te zijn toegenomen. Met het oog hierop worden de bijzondere inspanningen van de Armeense regering voor het privatiseringsproces en voor de wederopbouw van de energiesector toegejuicht. In deze context wordt verwacht dat het IMF in juli 1998 zijn goedkeuring zal hechten aan de derde overeenkomst voor een jaar in het kader van de uitgebreide faciliteit voor structurele aanpassing (ESAF). Op het politieke vlak heeft het aanhoudende conflict met Azerbeidzjan over Nagorno-Karabach tot gevolg dat het landenrisico hoog blijft.

Eind juni 1998 was nog geen enkele uitbetaling verricht in het kader van de buitengewone macro-financiële bijstand aan Armenië waartoe de Raad in november 1997 had besloten. Dit kwam doordat tussen de diensten van de Commissie en de Armeense autoriteiten nog onderhandelingen gaande waren over de aan deze steun verbonden voorwaarden, die pas zal worden vrijgegeven nadat Armenië zijn uitstaande financiële verplichtingen jegens de Gemeenschap (50 miljoen ecu) volledig is nagekomen.

WIT-RUSLAND

In 1997 en in het eerste kwartaal van 1998 boekte Wit-Rusland op economisch terrein wisselende resultaten. De reële groei van het BBP en van de industriële productie bleef hoog, maar de houdbaarheid van deze groei is in gevaar. De inflatie was nog steeds hoog in 1997 en steeg in het eerste kwartaal van 1998 opnieuw. Ondanks herhaalde devaluaties bleef de officiële wisselkoers door monetaire expansie en een oplopend handelstekort achter bij de vrijemarktkoers. In maart 1998 brak een valutacrisis uit, waarna een uitgebreid scala van -schadelijke - directe controlemaatregelen werd ingevoerd.

De devaluatie van de vrijemarktkoers van de Wit-Russische roebel met meer dan 30% in maart 1998 werd officieel toegeschreven aan verraderlijke speculatieve aanvallen. De Wit-Russische roebel is echter goed tegen speculatieve aanvallen beschermd en de uiteindelijke oorzaken van de crisis zijn het Wit-Russische handelstekort, de buitensporige monetaire expansie en inflatieverwachtingen. Ter bestrijding van de onevenwichtigheden in het handelsverkeer en de inflatoire druk gebruiken de Wit-Russische autoriteiten geen marktbeleidsinstrumenten, maar nemen zij hun toevlucht tot directe controlemaatregelen, die ondoeltreffend en contraproductief zijn en die de overgang van Wit-Rusland naar een markteconomie bemoeilijken.

Indien het beleid niet wordt gewijzigd, zal dit in de nabije toekomst tot gevolg hebben dat de groei in een recessie omslaat, de inflatie wordt aangewakkerd en met regelmaat valutacrisis worden ontketend. Om dit te vermijden, dient de reeds lange verwachte aanpassing van de economische basisvoorwaarden snel te worden uitgevoerd door middel van instrumenten voor monetair en begrotingsbeleid die afgestemd zijn op een markteconomie.

GEORGIE

Voor 1998 wordt verwacht dat het BBP met 10% groeit, een percentage dat nagenoeg gelijk is aan dat van 1997 (11%). Het begrotingstekort, dat in 1997 tot 4,1% van het BBP daalde, zal in 1998 waarschijnlijk verder afnemen tot 2%, terwijl de jaarlijkse inflatie, die in 1997 tot 7,3% daalde, verder zal afnemen tot 6,5% in 1998. Het tekort op de lopende rekening (exclusief overheidstransfers), dat in 1997 10% van het BBP bedroeg, zal zich in 1998 stabiliseren. De buitenlandse directe investeringen laten een stijgende lijn zien (189 miljoen USD in 1997) dank zij de toename van de buitenlandse belangstelling voor Georgië. De deviezenreserves (gelijk aan 2,2 maanden invoer in 1997) nemen relatief af, maar zullen in 1998 waarschijnlijk boven de 200 miljoen USD uitkomen. Eind 1997 beliep de buitenlandse schuld van Georgië circa 30% van het BBP.

In februari en mei 1998 besloot de Raad van Bestuur van het IMF de goedkeuring van een derde overeenkomst van een jaar in het kader van de driejarige uitgebreide structurele aanpassingsfaciliteit (ESAF) op te schorten, omdat diverse doelstellingen niet waren verwezenlijkt. Later dit jaar zal een nieuw inspectiebezoek plaatsvinden om na te gaan of de Georgische autoriteiten de resterende verplichte maatregelen hebben getroffen die een voorwaarde zijn voor de goedkeuring van een nieuwe overeenkomst.

Op politiek terrein is de kwestie Abchazië urgenter dan zes maanden geleden. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat het landenrisico nu groter is.

Eind juni 1998 was nog geen enkele uitbetaling verricht in het kader van de buitengewone macro-financiële bijstand aan Georgië waartoe de Raad in november 1997 had besloten. Dit kwam doordat tussen de diensten van de Commissie en de Georgische autoriteiten nog onderhandelingen gaande waren over de aan deze steun verbonden voorwaarden, die pas zal worden verstrekt nadat Georgië zijn uitstaande financiële verplichtingen jegens de Gemeenschap (130,5 miljoen ecu) volledig is nagekomen.

MOLDAVIË

Moldavië heeft in de afgelopen jaren met de macro-economische stabilisering aanzienlijke vooruitgang geboekt. De inflatie is sterk verlaagd en de productie begon zich in 1997 te herstellen. De wisselkoers van de leu is sedert mei 1995 opmerkelijk stabiel.

Desondanks gaven, met name sedert de tweede helft van 1997, verschillende ontwikkelingen aanleiding tot grote bezorgdheid. Het begrotingsbeleid werd sterk versoepeld, op een moment dat het algemene overheidstekort op 6,7% van het BBP aan het einde van het jaar werd geraamd. Door het oplopende begrotingstekort zijn het monetaire beleid en de lopende rekening echter onder druk komen te staan, hetgeen leidde tot geraamd tekort van meer dan 13% van het BBP. Voorts liep de buitenlandse schuld gestaag op doordat een steeds groter beroep werd gedaan op externe financiering; de buitenlandse schuld ligt thans ver boven de 50% van het BBP. Absoluut gezien is dit weliswaar niet bijzonder hoog, maar deze schuld is in een bijzonder snel tempo gestegen en sedert 1993 bijna elk jaar verdubbeld. Bovendien wordt ongeveer een derde van de schuld gevormd door kortlopende schulden, zodat de schuld bijzonder gevoelig is voor onrust op de internationale financiële markten.

Over het algemeen is het landenrisico in 1997 en in de eerste helft van 1998 groter geworden. Het gevaar van een onderbreking van het overgangsproces zou tot een minimum moeten worden beperkt. Dit vergt verbeteringen in de basisgegevens van Moldavië, waarbij met name het ontbreken van structurele begrotingshervormingen moet worden aangepakt en inspanningen moeten worden gedaan om het tekort op de lopende rekening weg te werken. De structurele begrotingshervormingen zouden in het bijzonder moeten beogen de kwaliteit te verbeteren en tegelijkertijd de uitgaven op sociaal terrein te verminderen, de mogelijkheden om leningen aan te gaan te beperken, de bestedingscapaciteit van de lokale autoriteiten te verkleinen en de belastinginning te verbeteren. Van even groot belang zijn verbetering van het toezicht op het bankwezen en stimulering van het structurele hervormingsproces, met name in de landbouw.

TADZJIKISTAN

Na de ondertekening van het vredesakkoord van juni 1997, waarmee officieel een einde kwam aan de reeds vijf jaren durende burgeroorlog in Tadzjikistan, werd het macro-economisch beleid drastisch door de autoriteiten aangescherpt. Hierdoor kon een nieuw

stabiliserings- en hervormingsprogramma worden ontwikkeld, waarvoor het IMF een zogenaamd "Post Conflict Emergency Assistance" (spoedhulp na conflicten) ten bedrage van 20 miljoen USD toekende. Doordat in het kader van het programma een voorzichtig monetair en begrotingsbeleid werd gevoerd, daalde de inflatie sterk (tot gemiddeld 1% per maand in het eerste kwartaal van 1998) en nam het vertrouwen in de nationale valuta sterk toe (de nominale wisselkoers is sedert september 1997 stabiel). In mei 1998 rondde het IMF en de autoriteiten van Tadzjikistan de onderhandelingen af over een economisch programma voor de periode 1998-2001, dat in aanmerking kan komen voor een uitgebreide structurele aanpassingsfaciliteit (ESAF) ten bedrage van 102 miljoen USD. Verdere begrotingsconsolidatie is een essentieel onderdeel van het programma, evenals de realisering van op export gebaseerde groei, met name in het licht van de hoge buitenlandse schuld en de toekomstige schuldendienstverplichtingen van Tadzjikistan (10 à 15% van de uitvoer).

Het reële BBP steeg met ongeveer 2% in 1997, de eerste stijging sedert de onafhankelijkheid, die met name is terug te voeren op een verhoging van de katoenproductie en een uitbreiding van de handelsactiviteiten. Het tekort op de lopende rekening daalde in 1997 licht tot 9%, tegen 10% in 1997. De brutoreserves waren eind 1997 tot 30 miljoen USD (het equivalent van 3 weken invoer) gestegen en eind maart 1998 tot 32 miljoen USD. In de voorbije maanden hebben de Tadzjiekse autoriteiten belangrijke schuldverschikkingsovereenkomsten gesloten met Rusland, Kazachstan, Oezbekistan en Turkije. Met name door resterende onzekerheden over het vredesproces blijft het globale landenrisico hoog, maar in de laatste maanden valt een tamelijk positieve tendens te bespeuren.

De achterstallige betalingen van Tadzjikistan jegens de Gemeenschap belopen circa 70 miljoen ecu. Daarom blijft de reguliere financiële samenwerking met dit land opgeschort totdat de vervallen financiële verplichtingen volledig zijn nagekomen.

OEKRAÏNE

In 1997 kromp de Oekraïense economie voor het zevende achtereenvolgende jaar in, maar het tempo van de achteruitgang nam af (de reële groei van het BBP was in 1997 -3,2%, tegen -10% in 1996). De inflatie werd verder teruggebracht van 40% in 1996 tot 10% in 1997. Desondanks blijft de economische toestand als geheel bijzonder kwetsbaar, wat met name is toe te schrijven aan: (a) vertraging bij de tenuitvoerlegging van de belangrijkste structurele hervormingen, waardoor reeds behaalde resultaten bij het stabiliseringsproces in gevaar komen, en (b) een versoepeling van het begrotingsbeleid in verband met een langdurige verkiezingscampagne (op 29 maart werden parlementaire verkiezingen gehouden en in oktober 1999 zullen presidentsverkiezingen plaatsvinden). De verhoogde uitgaven in de aanloop tot de parlementsverkiezingen hadden tot gevolg dat diverse doelstellingen van de stand-by-overeenkomst (SBO) met het IMF niet werden gehaald. Op dit moment heeft het IMF de tenuitvoerlegging van deze SBO stopgezet en is het na onderhandelingen akkoord gegaan met een uitgebreide financieringsfaciliteit (EEF) waarvan de betalingen in het

begin van de periode worden geconcentreerd en uit hoofde waarvan in de loop van 3 jaar een bedrag van circa 2,5 miljard USD aan Oekraïne kan worden toegekend.

De Oekraïense munt is onder grote druk komen te staan, zowel door de begrotingsontsporingen als door de Aziatische valutacrisis, waardoor het vertrouwen van beleggers in opkomende economieën is ondermijnd. De Centrale Bank is er tot dusverre in geslaagd de munt tegen speculatieve aanvallen te beschermen door de voornaamste rentetarieven aanzienlijk te verhogen, door zowel op de deviezenmarkt als op de markt voor schatkistpapier sterk te interveniëren en door de fluctuatiemarge van de munt in januari 1998 te verruimen en te verlagen. Een handelsconflict met Rusland, dat uiteindelijk begin 1998 werd opgelost, vergrootte het tekort op de lopende rekening (3,1% van het BBP in 1997, tegen 2,7% in 1996). De aflossingsstructuur van de buitenlandse schuld van Oekraïne is in de voorbije maanden verslechterd, doordat de regering herhaaldelijk kortetermijnleningen in het buitenland is aangegaan tegen buitensporig hoge rentetarieven. De internationale reserves zijn het afgelopen jaar licht gestegen, met name door hogere overheidstransfers en de invoer van kortetermijnkapitaal. In de afgelopen maanden werd geen wezenlijke vooruitgang geboekt bij het structurele hervormingsproces. De algehele riscobeoordeling blijft ongunstig.

IV. MEDITERRANE LANDEN

ALGERIJE

Hoewel Algerije in de afgelopen drie jaar bij de macro-economische stabilisering bevredigende resultaten heeft geboekt, blijft het landenrisico hoog door de aanhoudende problemen met betrekking tot de binnenlandse veiligheidssituatie en de wankelende economische vooruitzichten op middellange termijn. Op het politieke vlak werd het institutionele hervormingsproces na de parlementaire en plaatselijke verkiezingen voltooid met de instelling van een Senaat (Hogerhuis of Eerste Kamer) in december 1997.

Algerije heeft het stabiliserings- en structurele hervormingsprogramma dat door het IMF werd gesteund in kader van de driejarige uitgebreide financieringsfaciliteit (EEF), met succes uitgevoerd. De groei van het BBP beliep 2,3% in 1997 en wordt in 1998 op 5,6% geraamd. De gemiddelde inflatie bedroeg in 1997 5,7%, tegen 18,6% in 1996; voor 1998 wordt zij thans op 5% geraamd. Het saldo op de lopende rekening en het begrotingssaldo waren in 1997 positief, namelijk respectievelijk 6,7 en 2,3% van het BBP. De bruto deviezenreserves, die in 1996 reeds tot 4,2 miljard USD waren verdubbeld, liepen in 1997 verder op en bereikten aan het einde van het jaar een bedrag van 8 miljard USD, het equivalent van 9,5 maanden invoer. Naar aanleiding van deze economische prestaties lieten de autoriteiten weten dat zij na afloop van het door het IMF gesteunde programma in mei 1998 niet om een nieuwe overeenkomst zullen verzoeken.

Ondanks de voortgezette structurele hervormingen in de buitenlandse handel en de financiële sector, de herstructureringen van staatsbedrijven en de privatiseringen is de Algerijnse economie nog altijd bijzonder weinig gediversifieerd en uiterst gevoelig voor de grillige internationale energieprijzen en de weersomstandigheden. De scherpe daling van de olieprijs sinds begin 1998 heeft de risico's voor de begroting en de externe positie op middellange termijn aanzienlijk vergroot. Daarom wordt verwacht dat het overschot op de lopende rekening zal afnemen. Gelet op deze ongunstige ontwikkelingen en de weliswaar dalende, maar nog altijd hoge indicatoren voor de buitenlandse schuld, bevindt Algerije zich in een nadelige positie om in 1998 een beroep te doen op de internationale kapitaalmarkten, zoals oorspronkelijk was gepland. De Algerijnse betalingsbalans zal kwetsbaar blijven zolang de export niet wordt gediversifieerd en geen dynamische particuliere sector wordt ontwikkeld. Er is behoefte aan een nieuwe fase van veelomvattende structurele hervormingen om de voorwaarden te scheppen voor een grotere, duurzame groei in de niet-energetische sectoren.

Lijst van afkortingen

BB	Betalingsbalans
CCFF	Compensatory and Contingency Financing Facility (Faciliteit voor compenserende financiering en financiering voor onvoorziene uitgaven)
LMOE	Landen van Midden- en Oost-Europa
SSDS	Schuld- en schulddienstsanering
DEM	Duitse mark
EG	Europese Gemeenschap
ECU	Europese munteenheid
EFF	Extended Financing Facility (Uitgebreide financieringsfaciliteit)
EIB	Europese Investeringsbank
ESAF	Extended Structural Adjustment Facility (Uitgebreide faciliteit voor structurele aanpassing)
EU	Europese Unie
FESAL	Financial and Enterprise Sector Adjustment Loan (Lening voor structurele aanpassing van de financiële sector)
G&D	Goederen en diensten
BBP	Bruto binnenlands product
IMF	Internationaal Monetair Fonds
MED	Landen in het Middellandse-Zeegebied
NOS	Nieuwe Onafhankelijke Staten
SBO	Stand-By-Overeenkomst
STF	Systemic Transformation Facility (Faciliteit voor verandering van systeem)
USD of US\$	Amerikaanse dollar

Bijlage

BIJLAGE	33
I. VERKLARENDE OPMERKINGEN OVER DE SITUATIE INZAKE DOOR DE COMMUNAUTAIRE BEGROTING GEDEKTE RISICO'S	34
I.A. TABELLEN 1 TOT 3	34
I.A.1 Maximaal bedrag van de toegestane leningen (tabel 1)	34
I.A.2 Uitstaand bedrag van de verstrekte/opgenomen leningen (tabel 1)	35
I.A.3 Bedrag van de jaarlijkse risico's (tabellen 2 en 3)	35
I.B. TABELLEN VAN DE LENINGSOPERATIES MET BEGROTINGSGARANTIE	36
I.C. VERWACHTE ONDERTEKENING EN UITBETALING VAN DE EIB-LENINGEN	41
I.D. WIJZE VAN BETALING VAN DE BEGROTINGSGARANTIE	42
I.D.1 Opgenomen/verstrekte leningen	42
I.D.2 Garanties aan derden	42
II. METHODOLOGISCHE OPMERKINGEN OVER DE ANALYSE VAN HET VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM IN DE PERIODE 1997-1999 AAN DERDE LANDEN LENINGEN TE VERSTREKKEN VOLGENS HET MECHANISME VAN HET GARANTIEFONDS (TABEL 4)	43
II.A. RESERVE VOOR GARANTIES OP LENINGEN AAN EN IN DERDE LANDEN	43
II.B. BEREKENING VAN DE VOORZIENING VAN HET GARANTIEFONDS	43
II.C. VOORZIENING VAN HET FONDS IN GEVAL VAN GEDEELTELIJKE GARANTIE	45
II.D. VOORZIENING VAN HET GARANTIEFONDS	45
II.E. RUIMTE IN DE RESERVE VOOR GARANTIES	45
II.F. RESIDUELE LENINGSCAPACITEIT	45
III. TABELLEN VAN DE LANDENRISICO-INDICATOREN	46

I. VERKLARENDE OPMERKINGEN OVER DE SITUATIE INZAKE DOOR DE COMMUNAUTAIRE BEGROTING GEDEKTE RISICO'S

I.A Tabellen 1 tot 3

De tabellen 1 tot 3 geven een schematisch overzicht van het uitstaande bedrag in hoofdsom van de garanties en de jaarlijkse aflossingen en rentebetalingen op de opgenomen en verstrekte leningen die een risico over de communautaire begroting meebrengen. Deze bedragen geven het mogelijke maximale risico van de operaties voor de Gemeenschap weer. Dit betekent evenwel niet dat zij ook werkelijk ten laste van de begroting zullen komen. Wat vooral tabel 3 betreft is het niet zeker dat alle beschreven operaties ook zullen worden uitbetaald.

I.A.1 Maximaal bedrag van de toegestane leningen (tabel 1)

Het maximale bedrag van de toegestane leningen wordt bepaald als de som van de maximale bedragen in hoofdsom voor elke operatie die door de Raad is goedgekeurd.

Om het risico voor de begroting volledig te kunnen beoordelen, moet rekening worden gehouden met de volgende factoren die een tegengestelde invloed hebben op het risico:

verhoging van het risico: bij het maximumbedrag van de toegestane hoofdsom komt de rente op de lening;

verlaging van het risico:

- de beperking van de aan de EIB gegeven garantie tot 75 % van de in de landen aan de Middellandse Zee verstrekte leningen;
- de beperking van de aan de EIB gegeven garantie tot 70 % van de leningen in het kader van de leningsoperaties voor bepaalde derde landen die de Raad op 14 april 1997 heeft goedgekeurd, en de verdeling van de risico's tussen de Gemeenschap en de EIB, waarbij de begrotingsgarantie in bepaalde gevallen slechts betrekking heeft op de politieke risico's;
- de reeds afgeloste operaties, in zover het, uitgezonderd de betalingsbalansleningen (Lidstaat), om maximumbedragen aan toegekende leningen gaat en niet om toegestane uitstaande bedragen;
- het feit dat machtigingen niet noodzakelijk volledig worden gebruikt.

I.A.2 Uitstaand bedrag van de verstrekte/opgenomen leningen (tabel 1)

Dit is de hoofdsom op een bepaalde datum die nog op de uitbetaalde operaties moet worden afgelost.

In tegenstelling tot het vorige aggregaat omvat dit bedrag niet de verstrekte leningen die nog niet zijn uitbetaald, noch het reeds afgeloste gedeelte van de uitbetaalde leningen. Het gaat met andere woorden om het bedrag van de "levende" leningen op een bepaalde dag.

I.A.3 Bedrag van de jaarlijkse risico's (tabellen 2 en 3)

Raming van de aflossingen en de rentebetalingen in elk begrotingsjaar.

Dit bedrag wordt berekend:

- a) hetzij alleen voor de uitbetaalde leningen (tabel 2), in welk geval de af te lossen hoofdsom overeenkomt met die welke is opgenomen in het uitstaande bedrag;
- b) hetzij voor de leningen die zijn uitbetaald, de leningen die zijn goedgekeurd maar nog niet uitbetaald én de leningen waarvoor de Commissie een voorstel heeft ingediend dat nog niet is goedgekeurd (tabel 3).

In dit geval is de af te lossen hoofdsom gelijk aan het maximum van de toegestane leningen, waaraan eventueel de bedragen moeten worden toegevoegd van de operaties die de Commissie heeft voorgesteld maar die nog niet zijn goedgekeurd.

I.B Tabellen van de leningsoperaties met begrotingsgarantie

TABEL 5a

Leningen aan de Lid-Staten

Ontwikkeling van het uitstaande bedrag

in miljoen ecu

LAND	Referentie van besluit	Datum van besluit	Looptijd (in jaren)	Toestand - afgesloten (a) - gedeeltelijk uitbetaald (b) - volledig uitbetaald (c) - nog niet uitbetaald (d)	Goedgekeurd bedrag	Uitstaand bedrag 1.01.98	Operaties van het halfjaar		Uitstaand bedrag op 30.06.98
							Uitbetaald bedrag	Terugbetaald bedrag	
GRIEKENLAND	91/136/EEG	04.03.91	6 - -	(a) (d) (d)	2.200,00 1.000,00 600,00 600,00	500,00		500,00	0,00
ITALIË	93/67/EEG	18.01.93	6 6 - -	(c) (c) (d) (d)	8.000,00 2.000,00 2.000,00 2.000,00	3.447,80			3.446,60
EURATOM	77/270-271/Euratom	29.03.77	(3)	(c)	4.000,00 500,00	118,40		89,40	28,70
	80/29/Euratom	20.12.79		(c)	500,00				
	82/170/Euratom	15.03.82		(c)	1.000,00				
	85/637/Euratom	05.12.85		(b)(4)	1.000,00				
	90/212/Euratom	23.04.90		(d)(4)	1.000,00				
NCI	78/870/EEG	16.10.78	(3)	(c)	6.820,00 1.000,00	218,60		22,10	194,80
	81/19/EEG(1)	20.01.81		(c)	1.000,00				
	81/1013/EEG(2)	14.12.81		(c)	80,00				
	82/169/EEG	15.03.82		(c)	1.000,00				
	83/200/EEG	19.04.83		(c)	3.000,00				
	87/182/EEG	09.03.87		(c)	750,00				
TOTAAL					21.030,00	4.284,80	0,00	611,50	3.670,10 (5)

(1) Buitengewone steun voor de wederopbouw van de door de aardbeving van 1980 in Italië getroffen gebieden

(2) Buitengewone steun voor de wederopbouw van de door de aardbeving van 1981 in Griekenland getroffen gebieden

(3) Leningen op lange termijn waarvan de aflossingsdata afhankelijk zijn van de uitbetalingsdata

(4) Bij Besluit 94/179/Euratom van 21 maart 1994 heeft de Raad besloten de Euratom-leningen ook te gebruiken voor de financiering van projecten in bepaalde derde landen.

Op de verslagdatum waren geen leningen toegekend in derde landen

(5) Afwijking door wisselkoersschommelingen van de overige valuta's ten opzichte van de ecu

- 37 -

TABLE 5b (1)

Financiële bijstand aan derde landen in de vorm van leningen

Ontwikkeling tijdens het halfjaar van het uitstaande bedrag van de leningen per begunstigd land en per tranche

in miljoen ecu

LAND	Referentie van besluit	Datum van besluit	Looptijd (in jaren)	Vervaldag	Toestand - afgesloten (a) - gedeeltelijk uitbetaald (b) - volledig uitbetaald (c) - nog niet uitbetaald (d)	Goedgekeurd bedrag	Uitbetaald bedrag op 1.01.98	Operaties van het halfjaar		Uitstaand bedrag op 30.06.98
								Uitstaand bedrag	Terugbetaald bedrag	
HONGARIJE	91/310/EEG	24.06.91				180,00				
1e tranche			7	18.03.98	(a)	100,00	100,00		100,00	0,00
2e tranche			5	15.12.97	(a)	80,00	0,00			
REP. TSJECHIË	91/108/EEG	25.02.91				250,00				
1e tranche			7	18.03.98	(a)	123,30	123,30		123,30	0,00
2e tranche			5	15.12.97	(a)	126,70	0,00			
REP. SLOWAKIJE	91/108/EEG	25.02.91				125,00				
1e tranche			7	18.03.98	(a)	61,70	61,70		61,70	0,00
2e tranche			5	15.12.97	(a)	63,30	0,00			
BULGARIJE I	91/311/EEG	24.06.91				290,00				
1e tranche			7	18.03.98	(a)	150,00	150,00		150,00	0,00
2e tranche			5	15.12.97	(a)	140,00	0,00			
BULGARIJE II	92/511/EEG	19.10.92				110,00				
1e tranche			7	07.12.2001	(c)	70,00	70,00			70,00
2e tranche			7	29.08.2003	(c)	40,00	40,00			40,00
BULGARIJE III	97/472/EG	22.07.97				250,00				
1e tranche			10	10.02.2008	(c)	125,00		125,00		125,00
2e tranche			-	-	(d)	125,00				0,00
ROEMENIË I	91/384/EEG	22.07.91				375,00				
1e tranche			7	01.02.99	(c)	190,00	190,00			190,00
2e tranche			6	18.03.98	(a)	185,00	185,00		185,00	0,00
ROEMENIË II	92/551/EEG	27.11.92				80,00	80,00			80,00
ROEMENIË III	94/369/EG	20.06.94				125,00				
1e tranche			7	20.11.2002	(c)	55,00	55,00			55,00
2e tranche			-	-	(c)	70,00	70,00			70,00
BALTISCHE STATEN	92/542/EEG	23.11.92				220,00				
ESTLAND						40,00				
1e tranche			7	31.03.2000	(c)	20,00	15,00			15,00
2e tranche			-	-	(d)	20,00				0,00
LETLAND						80,00				
1e tranche			7	31.03.2000	(c)	40,00	40,00			40,00
2e tranche			-	-	(d)	40,00	0,00			0,00

TABEL 5b (2)

Financiële bijstand aan derde landen in de vorm van leningen

Ontwikkeling tijdens het halfjaar van het uitstaande bedrag van de leningen per begunstigd land en per tranche

in miljoen ecu

LAND	Referentie van besluit	Datum van besluit	Looptijd (in jaren)	Vervaldag	Toestand - afgesloten (a) - gedeeltelijk uitbetaald (b) - volledig uitbetaald (c) - nog niet uitbetaald (d)	Goedgekeurd bedrag	Uitstaand bedrag op 1.01.98	Operaties van het halfjaar		Uitstaand bedrag op 30.06.98
								Uitbetaald bedrag	Terugbetaald bedrag	
LITOUWEN						100,00				
1e tranche			7	27.07.2000	(c)	50,00	50,00			50,00
2e tranche			7	16.08.2002	(b)	50,00	25,00			25,00
MOLDAVIË I	94/346/EG	13.06.94				45,00				
1e tranche			10	07.12.2004	(c)	25,00	25,00			25,00
2e tranche			10	08.08.2005	(c)	20,00	20,00			20,00
MOLDAVIË II	96/242/EG	25.03.96	10	30.10.2006	(c)	15,00	15,00			15,00
OEKRAÏNE I	94/940/EG	22.12.94	10	28.12.2005	(c)	85,00	85,00			85,00
OEKRAÏNE II	95/442/EG	23.10.95				200,00				
1/2 tranche			10	29.08.2006	(c)		50,00			50,00
1/2 tranche			10	30.10.2006	(c)		50,00			50,00
2e tranche					(c)		100,00			100,00
WIT-RUSLAND	95/132/EG	10.04.95				55,00				
1e tranche			10	28.12.2005	(c)	30,00	30,00			30,00
2e tranche			-	-	(d)	25,00	0,00			0,00
VJRM	97/471/EG	22.07.97				40,00				
1e tranche			15	27.09.2012	(c)	25,00	25,00			25,00
2e tranche			-	-	(d)	15,00	0,00	15,00		15,00
ALGERIË I	91/510/EEG	23.09.91				400,00				
1e tranche			5	15.12.97	(a)	250,00	0,00			
2e tranche			7	17.08.2001	(c)	150,00	150,00			150,00
ALGERIË II	94/938/EG	22.12.94				200,00				
1e tranche			7	27.11.202	(c)	100,00	100,00			100,00
2e tranche			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
REPUBLIEKEN VAN VOORMALIGE USSR(*)	91/658/EEG	16.12.91	3	28.09.97	-	1.250,00	216,00		113,31	102,69
TOTAAL						4.045,00	2.121,00	140,00	733,31	1.527,69

(*) Het uitstaand bedrag van 102,69 miljoen ecu komt overeen met de op 30.06.98 verschuldigde en niet-afgeloste bedragen in hoofdsom.

TABEL 6

LENINGSGARANTIES VOOR DE EIB

GEOGRAFISCHE ZONE	Referentie van besluit	Datum van besluit	Garantie-percentage	Looptijd (in jaren)	Datum van waarborg-contract	Goedgekeurd bedrag	Ondertekende leningen		Uitstaand bedrag	
							per 1.01.98	tijdens halfjaar	per 1.01.98	per 30.06.98
MED. financiële protocollen.(1)		8.03.77	75% (2)	15	30.10.78/10.11.78	6062	5400	115	2469	2415
MED. horizontale samenwerking	V/1762/82/EEG	29.06.92	75% (2)	15	09.11.92/18.11.92	1800	1800	0	779	1027
TOTAAL MED.						7862	7200	115	3248	3442
						(3)	(3)			
LMOE I	90/62/EEG(4)	12.02.90	100%	15	24.04.90/14.05.90	1000	928	0	691	688
	91/252/EEG(5)	14.05.91	100%	15	19.01.93/04.02.93	700	700	-	437	438
LMOE II	93/696/EG(6)	13.12.93	100%	15	22.07.94/12.08.94	3000	3000	-	761	903
ALA I	93/115/EEG	15.02.93	100%	15	04.11.93/17.11.93	750	657	0	307	364
ALA II	96/723/EG	12.12.96	100%	15	18.03.97/26.03.97	153	153	0	78	78
ALA II	96/723/EG	12.12.96	70%	15	21.10.97	122	52	0	0	0
ZUID-AFRIKA	95/207/EG	01.06.95	100%	15	04.10.95/16.10.95	300	300	-	100	83
NIEUWE MANDATEN	97/256/EG (7)	14.04.97	70%	15	25.07.97/29.07.97	7105	2563	875	144	626
VJRM	98/348/CE	19.05.98	70%	15		150		0		
TOTAAL						21142	15553	990	5765	6623

(1) Waarvan 1.500 miljoen ecu ten behoeve van Spanje, Griekenland en Portugal.

(2) Algemene garantie van 75 % van alle verstrekke leningen in het kader van leningsoperaties waarvoor tussen de Gemeenschap en de EIB een waarborgcontract werd gesloten op 30.10.78 en 10.11.78.

Bij wijze van uitzondering bedraagt de garantie 100 % van de leningen in het kader van de spoedhulp aan Portugal overeenkomstig het besluit van de Raad van 7 oktober 1975.

(3) Het door de Gemeenschap gegrandeerde gedeelte bedraagt 5.435,9 miljoen ecu, waarvan 141,5 miljoen met een garantie van 100 % (Portugal).

(4) Begunstigde derde landen : Polen, Hongarije.

(5) Begunstigde derde landen : Tsjechië, Slowakije, Bulgarije, Roemenië.

(6) Begunstigde derde landen : Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Baltische Staten en Albanië.

(7) Begunstigde derde landen : LMOE, mediterrane landen, ALA en Zuid-Afrika.

04

1-04

I.C Verwachte ondertekening en uitbetaling van de EIB-leningen

De cijfers voor de berekening van de veronderstellingen aan de hand waarvan tabel 3 voor de leningen van de EIB aan derde landen uit haar eigen middelen is opgesteld, zijn afkomstig van de EIB.

Verwachte ondertekeningen

Op de verslagdatum moesten nog leningscontracten ten belope van in totaal 4.143 miljoen ecu worden ondertekend.

Dit bedrag is als volgt verdeeld:

MED : oude mandaten (protocollen Syrië en Malta)	255 miljoen ecu
MED	1.168 miljoen ecu
LMOE	1.632 miljoen ecu
ALA	758 miljoen ecu
Zuid-Afrika	330 miljoen ecu

Verwachte uitbetalingen

Wat de uitbetaling van de nog te ondertekenen leningscontracten betreft, is het volgende schema aangehouden: jaar van ondertekening 0 %, tweede jaar 10 %, derde tot vijfde jaar 25 % per jaar, zesde jaar 15 %.

Op de verslagdatum moest nog 7.307 miljoen ecu op de reeds ondertekende leningen worden uitbetaald, bedrag dat als volgt is verdeeld⁸:

MED	2.531 miljoen ecu
LMOE	3.944 miljoen ecu
ALA	588 miljoen ecu
Zuid-Afrika	244 miljoen ecu

⁸ Op basis van de werkhypothese van uitbetaling in een periode van vier jaar naar rato van 25 % per jaar en een gemiddelde looptijd van de leningen van 15 jaar met een aflossingsvrije periode van drie jaar.

I.D Wijze van betaling van de begrotingsgarantie

I.D.1 Opgenomen/verstrekte leningen

De Commissie neemt op de kapitaalmarkt leningen op om leningen tegen dezelfde voorwaarden qua looptijd en rente te kunnen verstrekken aan de Lid-Staten (betalingsbalansleningen), derde landen (financiële bijstand op middellange termijn) of ondernemingen (NCI, Euratom).

De aflossingen van de door de Gemeenschap opgenomen leningen worden betaald met de aflossingen van de door haar verstrekte leningen. Bij laattijdige betaling door een begunstigde van een verstrekte lening moet de Commissie de opgenomen lening op de vervaldag uit haar eigen middelen aflossen.

De middelen die voor de betaling van de begrotingsgarantie nodig zijn ingeval een begunstigde van een door de Gemeenschap toegestane lening te laat betaalt, kunnen als volgt worden vrijgemaakt:

- a) door overeenkomstig artikel 12 van Verordening nr. 1552/89 van de Raad van 29 mei 1989 houdende toepassing van Besluit 88/376/EEG, Euratom betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen voorlopig gebruik te maken van de kasmiddelen. Deze methode is ingevoerd om de Gemeenschap in staat te stellen opgenomen leningen tijdig af te lossen in geval van laattijdige betaling door de begunstigde van een verstrekte lening;
- b) als de betalingsachterstand drie maanden na de vervaldag niet is geregeld, maakt de Commissie gebruik van het Garantiefonds om haar kasmiddelen terug te kunnen betalen;
- c) door de overschrijvingsprocedure, om de begrotingslijn voor garanties te voorzien van de nodige kredieten voor de betaling van de geconstateerde wanbetaling, waarbij in de eerste plaats uit de reserve voor garanties wordt geput. Deze methode wordt gevolgd wanneer de middelen van het Garantiefonds ontoereikend zijn en moet vooraf door de begrotingsautoriteit worden goedgekeurd;
- d) door hergebruik van voorheen bij in gebreke gebleven debiteuren teruggevorderde bedragen, in wier plaats de Gemeenschap als garant uit haar begroting heeft betaald. Deze methode maakt betaling binnen korte termijnen mogelijk.

I.D.2 Garanties aan derden

Bij garantieverstrekking aan derden staat de Gemeenschap borg voor de leningen die zijn verstrekt door een financiële instelling, zoals de Europese Investeringsbank. Wanneer de EIB vaststelt dat de begunstigde van een gegarandeerde lening niet op de vastgestelde vervaldag betaalt, vraagt zij de Gemeenschap, op grond van de waarborgcontracten, de door de in gebreke gebleven debiteur verschuldigde bedragen te betalen. Dit moet uiterlijk drie maanden na ontvangst van het verzoek van de EIB geschieden. De EIB beheert de

verstrekte lening met alle zorgvuldigheid van de gebruiken in het bankwezen en moet de verschuldigde betalingen opeisen nadat het garantiebeding is toegepast.

Sedert de inwerkingtreding van de Verordening tot instelling van een Garantiefonds voor externe maatregelen bepaalt de Overeenkomst tussen de Gemeenschap en de EIB over het beheer van het Fonds dat de Commissie, wanneer de EIB bij een wanbetaling een beroep doet op de garantie, de Bank toestaat binnen drie maanden de met de wanbetalingen overeenkomende bedragen van de rekening van het Garantiefonds op te nemen.

Als het Fonds ontoereikend is, zijn de bepalingen betreffende de garanties op opgenomen/verstrekte leningen van toepassing.

II. METHODOLOGISCHE OPMERKINGEN OVER DE ANALYSE VAN HET VERMOGEN VAN DE GEMEENSCHAP OM IN DE PERIODE 1997-1999 AAN DERDE LANDEN LENINGEN TE VERSTREKKEN VOLGENS HET MECHANISME VAN HET GARANTIEFONDS (TABEL 4)

II.A Reserve voor garanties op leningen aan en in derde landen

Het Interinstitutioneel Akkoord van 29 oktober 1993 over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure bepaalt, overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van Edinburgh, dat in de algemene begroting van de Europese Gemeenschap een reserve voor garanties op leningen aan en in derde landen wordt opgenomen. Uit deze reserve wordt het Garantiefonds onderhouden en eventueel aan garantieverzoeken voldaan wanneer het Fonds ontoereikend is.

De omvang van de reserve voor garanties is vastgesteld in de financiële vooruitzichten: 300 miljoen ecu tegen de prijzen van 1992. In 1998 bedraagt de reserve 338 miljoen ecu.

De wijze van opvoering, gebruik en financiering van de reserve voor garanties is vastgesteld bij de volgende bepalingen:

- Beschikking van de Raad nr. 94/729/EG van 31 oktober 1994 betreffende de begrotingsdiscipline.
- Verordening (EGKS, EG, Euratom) nr. 2730/94 van de Raad van 31 oktober 1994 tot wijziging van het Financieel Reglement van 21 december 1977 van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen.
- Besluit 94/728/EG van de Raad van 31 oktober 1994 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen.

II.B Berekening van de voorziening van het Garantiefonds

De grondslagen voor de voorziening van het Fonds worden berekend met toepassing van de geldende garantiepercentages, te weten 70 %, 75 % en 100 %:

- op de garanties voor de leningen die door de Raad zijn toegestaan en de door de Commissie voorgestelde of voorbereide leningen, op basis van de verwachte

bedragen van de leningen als opgenomen in de financiële memoranda (EIB-leningen, Euratom-leningen);

- de door de Raad toegestane leningen (financiële bijstand) en de door de Commissie voorgestelde of voorbereide leningen.

In de bijlage bij Verordening (EG, Euratom) nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994 tot instelling van een Garantiefonds, waarin de praktische regels voor de overmakingen aan het Fonds worden gegeven, is bepaald dat voor de uit hoofde van een kaderregeling aangegane/verstrekte leningen van de Gemeenschap of garanties aan financiële instellingen die over vercheidene jaren lopen en een micro-economische en structurele bestemming hebben, de overmakingen aan het Fonds geschieden in jaarlijkse tranches, die worden berekend op basis van de in het financieel memorandum bij het voorstel van de Commissie vermelde jaarlijkse bedragen, die eventueel worden aangepast op grond van het besluit van de Raad.

Wat de andere opgenomen/verstrekte leningen van de Gemeenschap betreft, zoals de betalingsbalansleningen aan derde landen, worden de overmakingen aan het Fonds, ongeacht of de leningen in een of meer tranches worden uitbetaald, berekend op basis van het totale bedrag van de door de Raad goedgekeurde operatie.

Voorts is in de bijlage bij de Verordening tot instelling van het Garantiefonds bepaald dat vanaf het tweede jaar (voor operaties die zich over verschillende jaren uitstrekken) de aan het Fonds over te maken bedragen worden gecorrigeerd voor het op 31 december van het jaar voordien geconstateerde verschil tussen de ramingen die als basis hebben gediend voor de vorige overmaking en de bedragen die zijn opgenomen uit hoofde van de in hetzelfde jaar ondertekende leningen. Het eventuele verschil wordt in het volgende jaar overgemaakt.

De Commissie moet, wanneer zij een overmakingsprocedure inleidt, de stand van uitvoering van de operaties controleren waarvoor reeds overmakingen hebben plaatsgevonden en, ingeval de oorspronkelijk gestelde termijnen niet in acht zijn genomen, voorstellen daarmee rekening te houden bij de berekening van de eerste uitbetaling van reeds lopende operaties aan het begin van het volgende begrotingsjaar.

In het eerste halfjaar van 1998 heeft de begrotingsautoriteit aldus overschrijving 8/98 goedgekeurd die met name bedoeld was om zoals elk jaar aan het begin van het begrotingsjaar over te gaan tot de correcties van de in het Fonds gestorte bedragen en de overmakingen overeenkomstig de jaarlijkse tranche in de financiële memoranda voor de EIB-leningen ten behoeve van projecten buiten de Gemeenschap (landen van Midden- en Oost-Europa, landen uit het Middellandse-Zeegebied, landen van Latijns-Amerika en Azië, Zuid-Afrika).

II.C Voorziening van het Fonds in geval van gedeeltelijke garantie

Voor de EIB-leningen, waarop een doorlopende garantie van 75 % wordt toegepast, wordt het Fonds onderhouden op basis van 75 % van het totale bedrag van de toegestane operaties.

Voor de leningen van de EIB die de Raad op 14 april 1997 heeft toegestaan, geldt een garantie die beperkt is tot 70 % van het totale bedrag van de verstrekte kredieten. De gehanteerde basis voor de voorziening bedraagt 70 % van de jaarlijks verwachte leningscontracten.

II.D Voorziening van het Garantiefonds

Het Garantiefonds wordt van middelen voorzien door op de hierboven beschreven berekeningsgrondslag het voorzieningspercentage van 14 % toe te passen.

De Verordening tot instelling van een Garantiefonds bepaalt verder (artikelen 2 en 4) dat het Fonds middelen ontvangt uit de algemene begroting ten bedrage van 14 % van de hoofdsom van de operaties, totdat het Fonds het streefbedrag heeft bereikt. Daar het streefbedrag van het Fonds op 31.12.97 was bereikt, heeft de Commissie volgens de voorschriften voorstellen gedaan om het voorzieningspercentage opnieuw te bekijken. Deze voorstellen worden gedaan in het kader van het algemeen verslag over de werking van het Fonds, dat overeenkomstig artikel 3 van de Verordening tot instelling van het Fonds door de Commissie wordt opgesteld (COM (1998) 168 def van 18.03.1998).

II.E Ruimte in de reserve voor garanties

De ruimte in de reserve voor garanties is gelijk aan het verschil tussen de reserve en de lijn voor de voorziening van het Garantiefonds.

II.F Residuele leningscapaciteit

De residuele leningscapaciteit is de tegenwaarde, uitgedrukt in verstrekte leningen, van de resterende marge in de reserve, rekening gehouden met de geldende garantiepercentages.

III. TABELLEN VAN DE LANDENRISICO-INDICATOREN

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Bulgarije				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		2,1	-10,9	-6,9
Industriële productie (%-mutatie)		8,6	-8,3	-11,5
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		11,6	12,5	13,7
Inflatie (Dec/Dec)		32,8	310,8	580
Wisselkoers (BGL per USD) (ultimo tijdvak)		70,7	487,4	1792
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-5,7	-11	-2,6
Betalingsbalans				
Goederen- en dienstenuitvoer (in miljard USD)		7,0	6,3	6,3
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-0,5	0,8	4,4
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		90	109	498
Officiële reserves, inclusief goud (ultimo tijdvak)				
in miljard USD		1,5	0,8	2,5
in maanden invoer goederen en diensten		2,8	1,6	5,2
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)		10,2	9,6	9,7
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljard USD)		0,9	1,0	1,1
hoofdsom		0,3	0,4	0,6
rente		0,6	0,6	0,5
Buitenlandse schuld/BBP (%)		79,0	103	97,0
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		151,0	153	156,0
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		14,0	17	14,0
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljard USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	7,3	8,1	5,7
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		5,7	6,5	4,8
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		7,7	10,0	7,4
IMF-overeenkomsten				
Type		-	SBA	SBA
(Datum)			(7/96-2/98)	(6/97-5/98)
Op schema			no (4)	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	B3
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	90 90	99 92	111 96
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	93 94	92 93	97 99
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	21.9 22.2	23.1 23.5	22.5 22.2

(1) (2) (3) Zie toelichtingen

(4) SBA opgeschoort in 9/96

(5) Eerste negen maanden 1997 tegenover dezelfde periode 1996

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Tsjechische Republiek				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		6,4	3,7	1
Industriële produktie (%-mutatie)		8,7	6,8	2,3
Werkloosheid (% van de beroepsbevolking) (ultimo tijdvak)		2,9	3,5	5,2
Inflatie (Dec/Dec)		7,9	8,6	10
Wisselkoers (CZK per USD) (ultimo tijdvak)		26,6	27,1	34,4
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		0,3	-0,4	-2,0
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		28,2	29,9	29,7
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-2,7	-7,8	-6,1
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		2526	1388	1275
Officiële buitenlandse valutas reserves (ultimo tijdvak) in miljard USD		14	12,4	9,7
in maanden invoer van goederen en diensten		6,1	4,4	3,6
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)		16,5	20,8	21,4
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljard USD) hoofdsom		2,6	3,8	n.a.
rente		2	3	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		0,6	0,8	n.a.
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		32,6	37	48,4
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		58,6	69,6	72,1
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		9,2	12,8	n.a.
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-ri-sico's				
EU-ri-sico/Totaal EU-ri-sico (%)	(1)	5,8	7,3	5,9
EU-ri-sico/Buitenlandse schuld (%)		2,6	2,7	2,2
EU-ri-sico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		2,5	1,9	1,6
IMF-overeenkomsten				
Type				
(Datum)				
Op schema				
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		Baa1 (09/95)	Baa1	Baa1
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		A	A	A
Euro money	(2)	03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst		35 41	36 35	37 37
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor	(2)	03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst		33 30	30 29	28 28
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	55.8 58.4	60.1 62.0	62.8 63.1

(1) (2) (3) Zie toelichtingen

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Estland				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		4,3	4,0	11,4
Industriële productie (%-mutatie)		1,4	1,1	13,4
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		9,7	10,0	10,5
Inflatie (ultimo tijdvak)		28,9	14,8	12,5
Wisselkoers (EEK per USD) (gemiddeld)		11,5	12,0	13,9
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-1,2	-1,5	2,1
Betalingsbalans				
Goederenuitvoer (in miljoen USD)		1840	2077	2926
Saldo lopende rekening (in % van het BBP) (excl. officiële overdrachten)		-7,4	-11,7	-12,0
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		199	111	131
Officiële buitenlandse valutariserves (ultimo tijdvak) in miljoen USD		583	640	830
in maanden goederenimport		2,7	2,4	1,9
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (incl. aan IMF) (in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)		268,6	295,2	246,2
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD) hoofdsom	(4)	21,0	51,2	51,7
rente + kosten aan IMF		6,0	27,5	40,1
Buitenlandse schuld/BBP (%)		15,0	23,7	11,6
Buitenlandse schuld/goederenimport (%)		7,5	6,8	5,4
Schuldendienst/goederenimport (%)		14,6	14,2	8,4
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, milj USD)		1,1	2,5	1,8
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-rijsico's				
EU-rijsico/Totaal EU-rijsico (%)	(1)	0,5	0,5	0,5
EU-rijsico/Buitenlandse schuld (%)		16,5	13,8	17,5
EU-rijsico/Uitvoer van goederen (%)		2,2	2,0	1,5
IMF-overeenkomsten				
Type (Datum)		SBA (4/95-6/96)	SBA (7/96-8/97)	SBA (11/97-12/98)
Op schema		yes	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	Baa1
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ultimo tijdvak)		none	none	BBB+
Euro money		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	66 76 (187) (181)	73 71 (178) (178)	69 63 (179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	79 79 (135) (135)	76 71 (135) (135)	65 63 (135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	25.4 26.3	28.9 31.1	33.6 36.9

(1) (2) (3) Zie toelichtingen

(4) EEK-cijfers werden omgerekend volgens het jaargemiddelde van de dollarkoers. In 1996 en 1997 betaalde Estland buitenlandse leningen vervroegd terug

Indicatoren van het landenrisico				
Land: FYROM				
	footnotes	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		-1,2	0,8	1,5
Industriële productie (%-mutatie)		-10,0	3,4	0,0
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		23,7	24,9	26,3
Inflatie (Dec/Dec)		8,6	-0,7	2,7
Wisselkoers (denar per USD)(ultimo tijdvak)		38,0	41,3	55,4
Begrotingssaldo van de overheid (in % van het BBP)		-1,2	-0,5	-0,4
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)	(4)	1,2	1,1	1,2
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)	(5)	-5,7	-7,3	-8,3
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		13,0	12,0	18,0
Officiële reserves (ultimo tijdvak) in miljoen USD		270,0	267,0	280,0
in maanden invoer van goederen en diensten		1,9	2,0	1,9
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)		1,1	1,2	1,1
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		141,0	124,0	117,0
hoofdsom		84,0	70,0	47,0
rente		57,0	54,0	69,0
Buitenlandse schuld/BBP(%)		29,5	31,9	35,9
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		92,6	102,5	92,3
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)	(6)	10,1	10,8	9,2
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		66,0	34,0	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen (in miljoen USD)		326,0	37,0	87,0
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)			0,3
EU-risico/Externe schuld (%)				2,6
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)				2,4
IMF-overeenkomsten				
Type (Datum) Op schema		SBA (05/95-04/96) yes	SBA (05/95-04/96) yes	ESAF (04/97) yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	none
Eurononey		03/95 00/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (3) (aantal landen)	(2)	108 118 (187) (181)	85 59 (178) (178)	107 151 (179) (180)
The Institutional Investor				
Positie op de ranglijst (3) (aantal landen)	(2)	none	none	none
Kredietwaardigheidsbeoordeling (4)	(3)	none	none	none

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) Discontinuïteiten in de handelsoekson als gevolg van wijzigingen in de dekking van de handelsgegevens, met name in 1996

(5) Het tekort op de lopende rekening kan zijn overschat als gevolg van niet gerapporteerde overmakingen

(6) Schuldendienst exclusief IMF, omvat wel een raming van de schuldendienst verschuldigd aan handelscrediteuren

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Hongarije				
	footnotes	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		1,5	1,3	4,4
Industriële productie (%-mutatie)		4,6	3,4	11,1
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		10,2	9,9	8,7
Inflatie (Dec/Dec)		28,3	19,8	18,4
Wisselkoers (forint per USD) (ultimo tijdvak)		139,5	164,0	203,5
Geconsolideerd begrotingssaldo van de overheid (in % van het BBP)		-6,8	-3,3	-4,6
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)	(4)	12,8	14,2	24,5
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-5,5	-3,7	-2,2
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		4453	1987	1653
Officiële reserves (ultimo tijdvak)				
in miljard USD		12	9,7	8,4
in maanden goederenimport		9,4	7	4,7
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)		31,7	27,6	23,8
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljard USD)		8,4	9,7	11,3
hoofdsom, inclusief vervroegde aflossingen		6	7,4	9
rente		2,4	2,3	2,3
Buitenlandse schuld/BBP(%)		70,9	61,4	52,6
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		185,3	143,8	96,4
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		43,6	42	39,5
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	13,0	9,6	8,6
EU-risico/Externe schuld (%)		3,1	2,7	3,0
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		6,6	5,2	2,9
IMF-overeenkomsten				
Type		-	SBA	SBA
(Datum)			(3/96-2/98)	(3/96-2/98)
Op schema			yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		Ba1	Baa3	Baa3
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		BB+	BBB-	BBB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (3)	(2)	50 44	44 44	48 41
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (3)	(2)	45 48	50 50	48 46
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling (4)	(3)	46.4 45.0	43.6 44.7	47.6 49.7

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) Voor 1995 en 1996, enkel goederen.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Letland				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		-0,8	3,3	6,5
Industriële produktie (%-mutatie)		-6,3	1,4	6,1
Werkloosheidspercentage (ultimo tijdvak)		6,6	7,2	7,0
Inflatie (Dec/Dec)		23,1	13,0	7,0
Wisselkoers (LVL per USD) (ultimo tijdvak)		0,5	0,6	0,6
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-3,4	-1,3	1,8
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljoen USD)		2088	2613	2789
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-0,4	-5,5	-8,0
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		244	379	422
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak)				
in miljoen USD		586	773	821
in maanden invoer van goederen en diensten		3,2	3,1	2,9
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld		403	409	370
(in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)				
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		39	71	n.a.
hoofdsom		n.a.	n.a.	n.a.
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		9,2	8,2	6,8
Buitenlandse schuld/goederen- en dienstenuitvoer		19,3	8,0	15,1
Schuldendienst/goederen- en dienstenuitvoer		3,0	4,9	n.a.
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	0,7	0,7	0,7
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		12,3	12,4	15,7
EU-risico/Uitvoer van goederen (%)		4,0	1,9	2,1
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	SBA	SBA
(Datum)		(4/95-4/96)	(5/96-8/97)	(9/97-2/99)
Op schema		no	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	(BBB)
Liquidity		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	106 110	89 75	63 59
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	91 89	86 88	79 74
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	22 6 23.4	24.7 25.7	29.1 32.6

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Litouwen				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		3,3	4,7	5,7
Industriële produktie (%-mutatie)		5,3	3,7	0,7
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		7,3	6,2	6,7
Inflatie (Dec/Dec)		35,7	13,1	8,4
Wisselkoers (LTL per USD) (ultimo tijdvak)		4,0	4,0	4,0
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)				
Vorderingensaldo	(4)	-1,8	-2,5	-1,2
Begrotingssaldo	(4)	-3,3	-3,6	n.a.
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		3,2	4,2	5,2
Saldo lopende rekening (in % van het BBP) (exclusief officiële overdrachten)		-10,2	-9,2	-10,3
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		71	153	328
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak, bruto buitenlands actief) in miljoen USD		819	834	1063
in maanden Invoer van goederen en diensten		3,9	2,4	2,1
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)		757	1076	1407
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD) hoofdsom		69	120	n.a.
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		13,9	15,3	15,4
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		34,3	32,7	27,0
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		3,1	3,6	n.a.
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico(%)	(1)	1,4	1,4	1,6
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		13,9	10,2	9,4
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		4,8	2,6	2,5
IMF-overeenkomsten				
Type		EFF	EFF	EFF
(Datum)		(10/94-10/97)	(10/94-10/97)	(10/94-10/97)
Op schema		yes	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	Ba2	Ba1
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		nonn	none	BBB-
Euro money		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	108 118 (187) (181)	85 59 (178) (178)	72 62 (179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	95 90 (135) (135)	89 90 (135) (135)	85 80 (135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	21.7 22.9	23.8 25.3	27.4 31.1

(1) (2) (3) Zie toelichtingen

(4) In het vorderingensaldo wordt geen rekening gehouden met netto-kredietverlening door de overheid, in het begrotingssaldo wel.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Roemenië				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		7,1	4,1	-6,6
Industriële productie (%-mutatie)		9,4	9,9	-5,9
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		8	6,3	8,8
Inflatie (ultimo tijdvak)		27,8	56,9	151,4
Wisselkoers (ROL per USD) (ultimo tijdvak)		2760	4035	8023
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-2,6	-3,9	-3,7
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		7,9	8,1	8,4
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-5,0	-7,2	-6,7
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		417	263	1224
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak)				
in miljoen USD		1579	2103	3803
in maanden invoer van goederen		2,0	2,4	4,4
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld in convertibele munteenheden (inclusief korte-termijnschuld) (in miljard USD, ultimo tijdvak)		6,5	8,3	9,3
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		1366	1527	2581,5
hoofdsom		1073	1159	2080
rente		293	368	501,5
Buitenlandse schuld/BBP (%)		17,7	23,7	26,8
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		68,9	86,5	94,5
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		14,5	15,8	26,2
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	10,2	10,2	11,0
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		11,5	9,1	8,5
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		10,1	12,5	9,4
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	SBA	SBA
(Datum)		(5/94-12/95)	(4)	(4/97-5/98)
Op schema		yes	no (5)	no (6)
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	Ba3	Ba3
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	BB-	BB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de lijst	(2)	68 64	67 61	75 75
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de lijst	(2)	73 71	68 72	64 67
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	28.1 29.7	30.9 31.0	32.7 34.1

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) De in mei 1994 goedgekeurde SBA werd verhoogd en tot eind 1997 verlengd.

(5) In maart 1996 opgeschor. Nieuwe SBA goedgekeurd door RvBIMF op 22 april 1997.

(6) Geannuleerd nadat slechts twee (van de vijf) tranches uitbetaald waren.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Slowakije				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		6,9	6,6	6,5
Industriële produktie (%-mutatie)		8,3	2,5	2
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		13,1	12,8	12,5
Inflatie (Dec/Dec)		7,2	5,4	6,4
Wisselkoers (SKK per USD) (ultimo tijdvak)		29,6	31,9	34,8
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		0,1	-1,3	n.a.
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		11,0	10,0	11,0
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		2,3	-10,2	-6,9
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		134	129	150
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak)				
in miljoen USD		3418	3473	3290
in maanden invoer van goederen en diensten		4,1	3,4	3,2
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld		5,7	7,7	9,8
(in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)				
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		1202	1365	n.a.
hoofdsom		813	858	n.a.
rente		389	507	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		32,9	40,6	50,3
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		52,0	70,6	89,4
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		11,0	12,5	n.a.
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	4,1	4,5	4,3
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		5,2	4,5	3,6
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		2,8	3,2	3,2
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	-	-
(Datum)		(7/94-3/96)		
Op schema		no (4)		
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		Baa3	Baa3	Baa3
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		BB+	BBB-	BBB-
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	53 51	48 49	53 54
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	61 59	57 53	52 52
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	33.2 35.7	38.6 41.2	43.9 44.8

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) De tussentijdse beoordeling van het programma, die voor februari 1995 was gepland, werd niet afgerond.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Armenië				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		6,9	5,8	3,1
Industriële produktie (%-mutatie)		1,5	1,2	0,9
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		8,1	9,7	11,0
Inflatie (Dec/Dec)		31,9	5,8	21,9
Wisselkoers (dram per USD) (ultimo tijdvak)		402	435	495
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-11,1	-9,3	-5,9
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljoen USD)		270	290	239
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-37,6	-26,9	-29,0
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		19	22	51
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak) in miljoen USD		107	168	240
in maanden invoer van goederen en diensten		1,6	2,2	2,8
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)		371	614	786
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD) hoofdsom		63,0	74,7	54,2
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		28,8	38,0	48,3
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		137,4	211,7	328,9
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		20,6	20,3	16,4
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		n.a.	n.a.	n.a.
Indicatoren van EU-rijsco's				
EU-rijsco/Totaal EU-rijsco (%)	(1)		0,8	0,7
EU-rijsco/Buitenlandse schuld (%)			10,3	7,2
EU-rijsco/Uitvoer van goederen en diensten (%)			21,9	23,7
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	ESAF	ESAF
(Datum)		(06/95-05/96)	(02/96-01/97)	(07/97-06/98)
Op schema		yes	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	140 122 (187) (181)	150 137 (178) (178)	141 136 (179) (180)
The Institutional Investor				
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	none	none	none
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	none	none	none

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Belarus (Wit-Rusland)				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		-10,4	2,6	10
Industriële productie (%-mutatie)		-11,5	3,2	17,6
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		2,7	3,9	2,3
Inflatie (jaarlijks gemiddelde)		244	53	64
Wisselkoers (BYB per USD)		11500	13400	26200
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-2,8	-2,0	-2,1
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		4,7	5,8	7,4
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-5,4	-3,7	-6,0
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		7,0	6,0	n.a.
Officiële buitenlandse valutareserves (ultimo tijdvak)				
in miljoen USD		377,0	469,2	393,7
in maanden invoer van goederen en diensten		0,8	0,8	0,5
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld		1,7	1,1	0,9
(in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)				
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		178,0	163,2	170,4
hoofdsom		n.a.	n.a.	n.a.
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		16,0	7,8	6,7
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		35,5	18,5	12,2
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		3,8	2,8	2,3
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, miljoen USD)		460,0	n.a.	n.a.
Schuldheroschikking		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	0,5	0,5	0,4
EU-risico/Buitenlandse schuld(%)		2,6	3,6	3,8
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		0,8	0,7	0,5
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	SBA	
(Datum)		(12/95 - 11/96)	(12/95 - 11/96)	
Op schema		no (4)	no (4)	
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ult.tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door S&P (ultimo tijdvak)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst		135 134	128 142	154 131
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst		112 112	116 118	118 121
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling		15.2 15.5	14.5 14.6	14.5 14.2

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) De eerste kwartaalbeoordeling van het programma, die aanvankelijk voor december 1995 was gepland, is nooit afgerond.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Georgië				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		2,4	11,0	11,0
Industriële produktie (%-mutatie)		-9,8	6,7	8,1
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		3,4	2,3	2,6
Inflatie (Dec/Dec)		57,4	13,7	7,3
Wisselkoers (dram per USD) (ultimo tijdvak)		1,2	1,3	1,3
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-5,3	-4,5	-4,1
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljoen USD)		358	415	452
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-14,0	-9,0	-10,0
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		6	54	189
Officiële buitenlandse valuta-reserves (ultimo tijdvak) in miljoen USD		157	158	173
in maanden invoer van goederen en diensten		2,7	2,5	2,2
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)		1223	1373	1565
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		35	50	53
hoofdsom		n.a.	n.a.	n.a.
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		42,4	30,0	29,9
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		3,4	3,3	3,5
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		7,3	9,8	9,2
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		n.a.	n.a.	n.a.
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)		2,1	1,8
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)			12,1	9,5
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)			30,9	32,7
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	ESAF	ESAF
(Datum)		(06/95-05/96)	(02/96-01/97)	(02/97-03/98)
Op schema		yes	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	none
Uitvoersom		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	166 151 (187) (181)	153 153 (178) (178)	173 163 (179) (180)
The Institutional Investor				
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	none	none	none
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	none	none	none

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Moldavië				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		-1,9	-8,0	1,3
Industriële productie (%-mutatie)		-6,0	-5,1	-2,3
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		1,4	1,8	1,6
Inflatie (ultimo tijdvak)		23,8	15,1	11,2
Wisselkoers (MDL per USD) (ultimo tijdvak)		4,50	4,60	4,62
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-5,8	-9,8	-6,7
Betalingsbalans				
Goederenuitvoer (in miljoen USD)		739	822	823
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-8	-13	-13
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		63,7	23,8	59,9
Officiële buitenlandse valutareserves (ultimo tijdvak)				
in miljoen USD		240	314	366
in maanden goedereninvoer		4,3	3,4	3,7
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljoen USD, ultimo tijdvak)		671,0	821,0	1045,0
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		73,9	40,3	139,9
hoofdsom		n.a.	n.a.	n.a.
rente		n.a.	n.a.	n.a.
Buitenlandse schuld/BBP (%)		47,0	50,2	55,0
Buitenlandse schuld/goederenuitvoer (%)		90,8	99,9	127,0
Schuldendienst/goederenuitvoer (%)		10,0	6,0	17,0
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in miljoen USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		none	none	none
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	0,8	1,0	0,8
EU-risico/Buitenlandse schuld (%)		8,7	9,3	6,5
EU-risico/Goederenuitvoer (%)		7,9	9,3	8,3
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	EFF	EFF
(Datum)		(3/95-3/96)	(5/96-5/99)	(5/96-5/99)
Op schema		yes	yes	no
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	na*
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard and Poor's (ult. tijdvak)		none	none	none
Euro money		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	157 141	134 125	113 104
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor				
Positie op de ranglijst		none	none	none
(aantal landen)				
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	none	none	none

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Oekraïne				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP (in %)		-11,8	-10	-3,2
Industriële produktie (%-mutatie)		-11,7	-5,1	-1,6
Werkloosheid (ultimo tijdvak)		0,6	1,3	2,6
Inflatie (Dec/Dec)		182	40	10,1
Wisselkoers (voor 1995: UAK per USD) (Hrv per USD)				
- openbare verkoop/interbank (ultimo tijdvak)		179400	1,9	1,9
- contant (ultimo tijdvak)		186000	1,9	1,9
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-5,0	-3,2	-5,0
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		16,4	20,3	20,4
Saldo lopende rekening (excl. overdrachten) (in % van het BBP)		-5,0	-2,7	-3,1
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljard USD)		0,27	0,52	0,58
Bruto officiële buitenlandse valuta-reserves in miljoen USD		1134	1994	2375
in weken invoer van goederen en diensten		3,7	5,2	6,3
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld (in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)		8,1	9,2	11,8
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljoen USD)		1531	1221	1440
hoofdsom		986	710	794
rente		545	505	646
Buitenlandse schuld/BBP (%)		23,3	21,2	23,8
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		53,6	45,3	58,1
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		9,3	6,6	7,1
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, miljoen USD)		236	n.a.	n.a.
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen		(4)	(4)	none
Indicatoren van EU-ri-sico's				
EU-ri-sico/Totaal EU-ri-sico (%)	(1)	1,5	3,0	4,0
EU-ri-sico/Buitenlandse schuld (%)		1,4	2,6	2,7
EU-ri-sico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		0,7	1,2	1,6
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA	SBA	SBA
(Datum)		(04/95-04/96)	(05/96-02/97)	(07/97-06/98)
Op schema		no (5)	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door S&P (ultimo tijdvak)		none	none	none
Euro money		03/95 06/95	03/96 06/96	03/97 06/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	145 138 (187) (181)	136 135 (178) (178)	136 129 (179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst (aantal landen)	(2)	109 111 (135) (135)	107 111 (135) (135)	109 105 (135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	15.5 15.7	16.7 16.6	17.6 19.8

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

(4) Herschikking van schulden aan Rusland en Turkmenistan

(5) In november 1995 opgeschort.

Indicatoren van het landenrisico				
Land: Algerije				
	voetnoten	1995	1996	1997
Reële groei van het BBP		3,9	3,8	1,3
Productie van koolwaterstoffen (%-mutatie)		4,4	6,3	6,0
Inflatie (Dec/Dec)		21,9	15,1	6,0
Wisselkoers (Alger. dinars per USD) (ultimo tijdvak)		52,2	56,2	58,0
Begrotingssaldo van de totale overheid (in % van het BBP)		-1,4	3	2,4
Betalingsbalans				
Uitvoer van goederen en diensten (in miljard USD)		10,3	13,2	13,8
Saldo lopende rekening (in % van het BBP)		-5,4	2,7	7,3
Netto-instroom van buitenlandse directe investeringen (in miljoen USD)		0	270	260
Officiële buitenlandse valutareserves				
in miljard USD		2,1	4,2	8,0
in maanden invoer van goederen en diensten		2,1	4,5	9,4
Buitenlandse schuld				
Buitenlandse schuld		32,5	33,5	30,0
(in convertibele valuta, in miljard USD, ultimo tijdvak)				
Dienst op schulden in convertibele valuta (in miljard USD)		9,4	7,4	6,3
hoofdsom		7,1	5,2	4,2
rente		2,3	2,2	2,1
Buitenlandse schuld/BBP(%)		78,6	73,4	63,4
Buitenlandse schuld/uitvoer van goederen en diensten (%)		297,1	240,1	219,5
Schuldendienst/uitvoer van goederen en diensten (%)		42,5	29,2	29,8
Achterstallige betalingen (zowel rentebetalingen als aflossingen, in milj. USD)		none	none	none
Schuldverlichtingsovereenkomsten en herschikkingen (miljard USD)		4,9	3,5	2,2
Indicatoren van EU-risico's				
EU-risico/Totaal EU-risico (%)	(1)	12,2	11,6	7,7
EU-risico/Externe schuld (%)		2,8	2,7	2,1
EU-risico/Uitvoer van goederen en diensten (%)		8,9	6,8	4,6
IMF-overeenkomsten				
Type		SBA/EFF	EFF/CCFF	EFF
(Datum)		(5/94 - 5/95)	(5/95 - 5/98)	(5/95 - 5/98)
Op schema		yes	yes	yes
Indicatoren van de kredietwaardigheid volgens de markt				
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Moody's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Lange-termijnkredietwaardigheidsbeoordeling door Standard&Poor's (ultimo tijdvak)		none	none	none
Euromoney		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	102 107	109 97	102 97
(aantal landen)		(187) (181)	(178) (178)	(179) (180)
The Institutional Investor		03/95 09/95	03/96 09/96	03/97 09/97
Positie op de ranglijst	(2)	89 91	95 95	96 96
(aantal landen)		(135) (135)	(135) (135)	(135) (135)
Kredietwaardigheidsbeoordeling	(3)	23.5 22.8	21.5 22.8	23.2 24.5

(1) (2) (3) Zie toelichtingen.

Toelichting bij de indicatoren van het landenrisico

Standaardvoetnoten

- (1) Uitsluitend EG en EIB leningen (uitstaande uitkeringen) aan de LMOE, NOS en MID.
- (2) Hoe hoger het rangnummer, des te lager de kredietwaardigheid van het land.
- (3) Landen worden beoordeeld op een schaal van 0 tot 100, waarbij 100 staat voor de geringste kans op wanbetaling. Een bepaald land kan zijn beoordeling zien verbeteren en tegelijkertijd zijn plaats op de ranglijst zien dalen, als de gemiddelde globale beoordeling voor alle beoordeelde landen verbetert.

In de tabellen gebruikte afkortingen en Engelse termen

S&P Standard and Poor's

CCFF=	Compensatory and Contingency Financing Facility	Faciliteit voor compenserende financiering en financiering voor onvoorziene uitgaven
EFF=	Extended Financing Facility	Uitgebreide financieringsfaciliteit
SBA =	Stand-By Arrangement	SBO-Stand-by-Overeenkomst
STF=	Systemic Transformation Facility	Faciliteit voor verandering van systeem

est.=	Estimates	Raming
n.a. =	not available	Niet beschikbaar
prelim.=	Preliminary	Voorlopig

no	Nee
none	Geen
yes	Ja

ISSN 0254-1513

COM(98) 537 def.

DOCUMENTEN

NL

01 09 17

Catalogusnummer : CB-CO-98-543-NL-C

ISBN 92-78-39390-8

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg